

SADRŽAJ

1. Riječ urednika	3
2. Događanja: Novi ritmovi	3
3. Razmišljanja: Koncert Mur Du Son & Deaf Palm Puls	5
4. Razmišljanja: «Gluhi» glazbeni doživljaj - Mur Du Son	8
5. Zanimljivosti: Priča o gluhom glazbeniku	8
6. Događanja: 8. Međunarodni kongres o povijesti gluhih	11
7. Događanja: VII. Festival umjetnosti i kulture gluhih – Salvia”	19
8. Događanja: Sign Dance Space	24
9. Kolumna: Kuharstvo, regres i mala/velika čuda ovoga ljeta	34
9. Stručni tekstovi: Kako to pokazati?	36
10. Putovanja: Globe kazalište	40
11. Razmišljanja: Cuvio – susret likovnih umjetnika	42
12. Zanimljivosti: Deklaracija o znakovnim jezicima u europskoj uniji (2010., Bruxelles)	44
13. Zanimljivosti: Znakovni jezik u njemačkom zakonu	46
14. Zanimljivosti: Što je znakovni jezik?	47
15. Zanimljivosti: Međunarodni kongres o odgoju i obrazovanju gluhih u Vancouveru (2010.)	49
16. Zanimljivosti: Čudesna rukavica	50
20. Zabavni kutak	51

“Pljesak jedne ruke” - Časopis Udruge “Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih - DLAN” - izlazi 4 puta godišnje.

Adresa: Korčulanska 10, 10000 Zagreb

Telefon: 385 1 618 12 90

Telefaks: 385 1 294 92 75

E-mail: dlan@crodeafweb.net

Web stranica: www.dlan.crodeafweb.net

Žiro-račun: 2402006-1100074154 (Erste Bank)

Matični broj: 1608037

Odgovorni urednik: Angel Naumovski

Glavna urednica: Petra Podhorsky

Lektura: Ana Užbinec

Tisak: Tiskara Ban

Ovaj časopis je financiran sredstvima Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport i Ministarstva kulture

Riječ urednika

Predragi čitatelji, nakon poduže ljetne pauze, koja se već protegnula u jesen, donosimo novosti i zbivanja sa scene Gluhih ili gluhe scene.

Najviše se toga, još od lipnja, vrtilo oko plesa i muzike, što je zapravo vrlo osvježavajuće i neočekivano no već posve uobičajeno.

Naime, u inozemstvu je uobičajeno da gluhi imaju svoje grupe, poput one bubnjarske iz Francuske koja je gostovala kod nas ili glumačke (Lino donosi iskustvo iz Londona), a imamo i predanih i priznatih muzičara (priča o Amerikancu Colinu Allenu), imamo poeziju, poemu, a neki nam izvještaji o događajima stižu sada a održani su još lani. Jednostavno se od bogatstva događaja i putovanja ne stigne sve ni zabilježiti.

Primijetila sam oduševljenje naše

gluhe publike grupom Mur Du Son („Zvučni zid“) - jednoglasno smo zaključili da nam je baš takav događaj, točnije koncert, bio potreban. Kao da smo sami otkrili, ali na jednom točno određenom mjestu, u dobro odabranom vremenu, kako nam je muzika vrlo bitna, jednako kao i razgovor, komunikacija znakovnim jezikom.

Pjevanje, u ovom slučaju na znakovnom jeziku, kod nas još nije prošireno, ali često se može vidjeti na videoklipovima s tečajeva znakovnog, gdje polaznici oduševljeno pjevaju a uz to i znakuju.

„Vani“ je to uobičajeno. Nisam mogla a da se ne prisjetim našeg gosta Giuseppea koji nas je prije četiri godine upoznao s poezijom na znakovnom. Svi smo bili oduševljeni.

Čini se da polako izlazimo iz svo-

jih malih, brižno sagrađenih jama i pokazujemo ne samo što nas zanima, nego što možemo i znamo, a svaka vještina je zlata vrijedna, makar bila samo jedna.

Imamo kao nekad iz Japana, Gane i iz daljine, intervju sa Sirijcem Ferasom Al Moubayedom, zanimljivosti poput izuma čudesne rukavice, a donosimo i činjenice o njemačkom znakovnom jeziku priznatom u Njemačkoj i uvrštenom u njemački zakon.

Vidim da je život gluhima vrlo zanimljiv i ne vidim ni traga nekoj diskriminaciji, potlačenosti, siromaštvu duha i nedostatku mašte, pa stoga vrlo zadovoljna i sretna zaključujem uvodnu riječ ovog dvobroja, s nadom da ćete se dobro zabaviti – i informirati.

Vaša Petra

danja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - do

NOVI RITMOVI

U Zagrebu se od 1. do 9. rujna 2012. održala glazbena radionica za gluhe i nagluhe pod nazivom „Deaf Palm Pulse“, u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Zagreb - centra za obrazovanje i kulturu, i uz financijsku potporu Europske komisije u okviru Programa za cjeloživotno učenje.

Zapravo, bile su to svakodnevne radionice na kojima je desetero gluhih iz raznih europskih država i nas četvero gluhih iz Hrvatske učilo osnove ritma i osnove glazbene teorije. Radili smo i na koordinaciji i vježbi ruku kao osnovi za sviranje bubnjeva i udaraljki,

upoznavali glazbene instrumente (uglavnom udaraljke - štapići, trianqli, činele i više vrsta bubnjeva), savladavali tehnike sviranja ili usavršavali neke metode te dobivali nove ideje.

Najprije smo se podijelili u tri grupe. Jedni su bili bas i svirali su na dva instrumenta koji se zovu surdo i sanq ban. Surdo je iz Brazila, a sanq ban iz Afrike.

Druga grupa je bila tenor te su oni svirali đembe, što je vrsta bubnja porijeklom iz zapadne Afrike.

Treća grupa je bila sopran i svi-

rali su na više vrsta udaraljki (trianql, tamburin shaker-šuškalice, zvončići, clave, quro (cuba), cuban shakes marakas, agogo).

U sve tri grupe učili smo note i tonove. Tako su basovi proizveli najniže tonove, tenori srednje, a soprani najviše tonove. Potom smo se usklađivali. Trebali smo biti jako pažljivi i strpljivi. Uvidjeli smo da je jako važan usklađen rad nogu jer preko njih imamo najsnažniji osjećaj za ritam.

instrumenti na radionici

Ispočetka je bilo dosta teško no kasnije smo se opustili; sve smo se bolje i bolje snalazili, da bi na kraju zaista uživali. Bilo je to jedno novo iskustvo pri kojem smo se osjećali ispunjenijima. Osjećali smo ponos pa i moć zbog svega što smo postigli svirajući.

karikatura - Boris Beštak

Izvanredne rezultate mogli smo postići zahvaljujući izvanrednom profesoru Borisu Beštaku koji nas je s velikim entuzijazmom i strpljenjem vodio kroz radionicu,

objašnjavajući nam, učeći nas, dajući nam podršku. Nismo samo naučili osnove ritma, osnove sviranja, nego smo stekli i neke nove spoznaje o kulturnim opcijama u drugim zemljama EU i o međunarodnom znakovnom jeziku, te o komunikaciji gluhih i čujućih upravo preko glazbe.

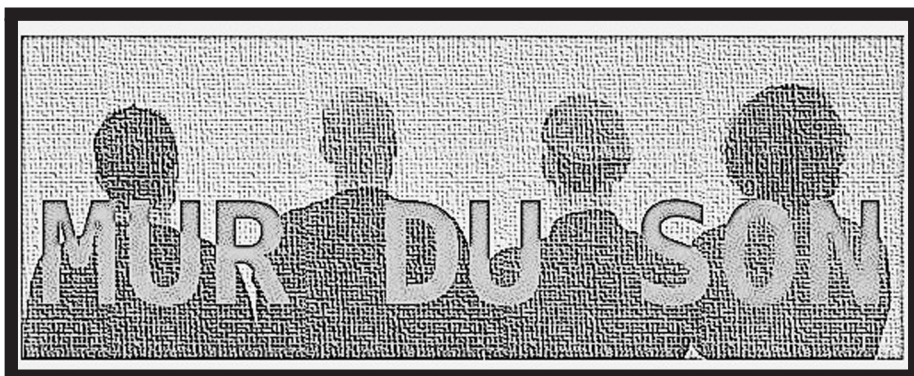
Prezadnji dan našeg druženja predstavila nam se grupa Mur du Son (zvučni zid) sa svojim voditeljem i osnivačem koji se zove Maati El Hachimi, koji dolazi iz Francuske i svira bubnjeve. Sve su to gluhi glazbenici, a Maati je i prvi gluhi bubnjar na svijetu.

Došli su na poziv udruge „Dlan“ čiji su ih članovi (Angel Naumovski i Lino Ujčić) već imali prilike čuti u Stockholmu.

Koncert gluhih bubnjara se održao u Močvari navečer i bio je pun pogodak, jer su ih svi prihvatili s oduševljenjem. Na svima se osjećala potpuna predanost - i duša i tijelo su uživali u ritmovima. Glazba nas je obuzela. Bili smo u drugom svijetu, punom ljepote i zadovoljstva.

Na kraju smo sve što smo dobili, što smo radili i učili pokazali u zajedničkoj glazbenoj predstavi. Bio je to kraj, ali i početak novog izražavanja, istraživanja i okušavanja s nadom da ćemo se još susretati i opet naučiti nešto novo.

*tekst: Lino Ujčić
karikatura: Lino Ujčić
fotografija: Lino Ujčić*

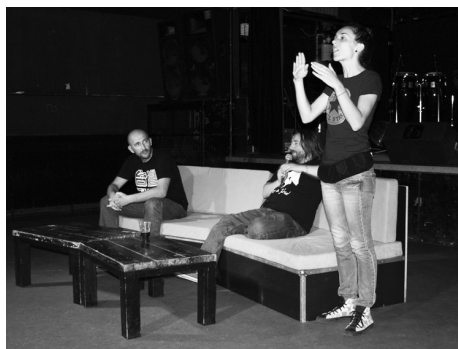
KONCERT MUR DU SON & DEAF PALM PULS

Koncert Mur Du Son

„Moćni Mur Du Son raskakao publiku i protresao uspavanu Močvaru“

Titulu ovogodišnjeg najvećeg rock-spektakla osvojili su Red Hot Chili Peppersi. Međutim, nakon dugog i vrućeg ljeta, jedino što mi odmah pada na pamet početkom jesenske sezone jest - napokon! Napokon su se stvari posložile. Povratak u rutinu Zagreba donio je i koncert za nasssssss.

Dan koncerta osvanuo je ugodan i lijep, sunčan - idealno vrijeme za koncert. Kad smo stupili unutar zidina Močvare, oko 21h, atmosfera nam se ispred ulaza i uokolo činila poprilično pozitivnom. Tribina s predsjednikom udruge Dlan, Angelom, i s voditeljem Mariom Kovačem, koju je prevodila naša draga Jelena, nije još bila završila. Mnoštvo parkiranih automobila pred ulazom Močvare otkrivalo je da se unutra događa nešto posebno.

voditelj tribine Mario, Angel kao gost i prevoditeljica Jelena

Posjetitelji su se u grupicama izvan zidina zagrijavali cugom i neopterećeno čavrljali. Unutar zidina bilo je najviše pedesetak ljudi. Dečki iz grupe Mur Du Son dali su sve od sebe od samog početka.

Kad su krenuli, naježila sam se od glave do pete. Još uvijek sam se morala uvjeravati: gle, pa to se stvarno događa...

Maat, njihov vođa, iako nevjerojatno dobro raspoložen, bio je pomalo iziritiran ravnodušnom reakcijom mahom lijene publike. Upitao je publiku zašto je uspavana i pozvao je da dečkima iz Mur Du Sona pokažu kakvi su zapravo. Postalo je sve upitnije kakva će biti atmosfera i koliko će se ljudi na kraju pojaviti na koncertu.

Prostor u Močvari pred pozornicom bio je slabo popunjen, možda jedva četvrtina. Prema mojoj slobodnoj procjeni, tridesetak (rezerviranih) ljudi. Nisam sigurna koliko je razlog slabe posjećenosti moguće opravdati nezgodnim

tupa, trudio animirati i pokrenuti publiku i za to mu svaka čast. Energija benda i njihov moćni performans odražavali su se na prve redove publike i vrlo su brzo (konačno, rekla bih) ruke poletjele u zrak, noge izvodile lude skokove... Osjetio se porast adrenalina i stvari su se zahuktale.

Mislim da je to, bez obzira na slabiju posjećenost, bio uspješan pohod na Močvaru. Bio je to pohod gluhih iz svih dijelova Europe koji su svjedočili glazbeno svakako vrlo značajnom događaju. Bilo je to punih sat i pol žestokog bubnjanja uz ples i skakanje u znoju okupanih gluhih posjetitelja koji su se i najviše zabavljali.

Zaključak: svi smo kvalificirani i svi možemo postići što i Mur Du Son. Biti gluhi nikako nije zapreka.

članovi grupe Mur Du Son

terminom. Puno je ljudi otišlo do šanka i još se više njih motalo po dvorištu Močvare gdje su se družili uz cugu.

Maati se neumorno, do kraja nas-

Deaf palm puls – internacionalna radionica udaraljka, 3.9. - 9.9. 2012.

Prvo bih objasnila kako smo uopće došli do te radionice. Negdje tijekom lipnja, u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem u Vukovarskoj (gdje se ljudi različite dobi mogu doškolovati), imali smo plesnu radionicu pod nazivom „SIGN DANCE SPACE“ na kojoj su sudjelovali mladi gluhi iz Slovenije, Srbije i Hrvatske. Raspon godina bio je od 15 do 25. Radionica se pokazala vrlo uspješnom, pa smo se puni elana bacili u novi projekt i kreirali bubnjarsku radionicu.

Sudjelovalo je desetak gluhih osoba iz raznih evropskih zemalja, iz Češke, Austrije, Italije, Francuske, Estonije i Belgije te, naravno, nas (četvoro) iz Hrvatske. Svi su gosti sletjeli na aerodrom 2. rujna, a mi

Svijet gluhih je mali i dosta nas se međusobno poznaje, a u slučaju da se vidimo prvi put među nama se, već pri prvom susretu, može osjetiti neka posebna povezanost.

Provela sam ih malo kroz centar grada nakon čega smo nastavili druženje u hotelu do kasno u noć. Sutradan, na prvom danu radionice, bila sam nestrpljiva i razmišljala šta nas sve očekuje na njoj. Po glavi mi se motao samo instrument đembe, koji smo koristili u našoj zadnjoj predstavi Big Brother, ako se toga sjećate. Upoznali smo se s nevjerojatno mnogo vrsta udaraljki iz različitih zemalja, uključujući i Kubu, Brazil te Južnu i Sjevernu Afriku!

Bože, zar su sve to udaraljke? Pomislila sam u sebi : pa to je odlično, nismo ograničeni na jednu ili dvije...

Da ne skrenem s teme previše, htjela bih napomenuti da na nas gluhe iznimno utječe ritam i to ne samo glazbeni već i onaj koji nastaje tijekom zbivanja u svakodnevnom životu na koje nemamo previše utjecaja.

Krećemo se kroz živote u kojima nam se govori kojim tempom da radimo, govorimo, kojim tempom da jedemo, kupujemo, kojim tempom da živimo. Kada bi život mogli prilagoditi našim osobnim ritmovima bili bismo manje napeti, nemirni i manje pod stresom. Ali to vrijedi za sve ljude ovoga svijeta, zar ne?

Sama osnova glazbe je ritmička vibracija; naše prvo iskustvo u svijetu bile su vibracije u tijelu naše majke, njen glas, i kao najvažnije, otkucaji njenog srca.

Bubanj je najstariji instrument na svijetu. Prije no što su otvorena prva kina, prije no što su tiskane prve novine, prije TV-a i radija postojala je priča popraćena bubnjem. Drevne ilustracije prikazuju da su bubnjevi u Mezopotamiji i Egiptu postojali prije 4000 godina. U drevnim kulturama bubanj je imao isključivo ritualni i šamanistički značaj.

Dakle, tog smo dana upoznali raznorazne udaraljke, s visokim, srednjim i dubokim tonovima. Nama su se naravno više svidjele one sa srednjim i dubokim tonovima. Visoki je ton bio naprosto nepodnošljiv i izazivao nam je glavobolje - oni koji su koristili slušne aparate, isključili su ih. Međutim, udaraljke raznih tonova zajedno usklađene daju savršen zajednički ritam kojemu, naravno, doprinose i one izrazito visokih tonova.

I tako, uz prisustvo profesora

smo ih toplo dočekali u hotelu Dora. Bio je to početak druženja, koje, vjerujem, nitko od nas neće zaboraviti. Neke sam ljude otprije znala.

Oduvijek sam bila ljubiteljica bubnjeva. Jedino njih blisko osjećam. Nikad neću zaboraviti koncert Ramba Amadeusa, crnačke grupe iz Afrike na kojem su koristili samo đembe i ples... Mislim da me je to iskustvo približilo muzici više nego bilo što ikada prije.

Borisa tijekom jednog tjedna upoznali smo se ne samo s udaljkama, već i s notama, metrom, ritmom, glazbenim crtama, pauzama i osnovom ritma 1,2,3,4.

Imali smo sljedeći raspored: radionice od 9 do 13:30h, pa pauzu za ručak do 15h, pa nastavak radionice do 17:30h, pa povratak u hotel na večeru. Poslije večere smo imali slobodno vrijeme za druženje. Obilazili smo Zagreb, centar, Gornji grad, klub gluhih, ili se jednostavno družili ispred hotela, i naravno, išli smo na koncert grupe Mur Du Son u Močvaru.

Zadnji dan smo imali prezentaciju u Pučkom otvorenom učilištu, gdje su nas imali priliku čuti u najboljem izdanju. Pokazali smo im sve što smo naučili tijekom cijelog tjedna, svi zajedno i po grupama. Bilo je i malo plesa te pričanja priče kroz ritam. Moram posebno istaknuti Nikolasa iz Francuske koji nas je zadivio svojim žongliranjem loptama u skladu s našim ritmom. Supruga profesora Borisa nas je također slušala. Kad nam je prišla, jednostavno nije imala dovoljno riječi hvale. Naravno da smo se malo umislili, ali samo malo. Gluhi bubnjari su najbolji.

Slike vam sve govore. Uživajte!

JESTE LI ZNALI? ZNANSTVENO DOKUMENTIRANA

- osnažuje imunološki sustav i omogućava početak iscjeljivanja
- podiže samopouzdanje i jača neverbalnu komunikaciju
- osigurava zdrav trening tijela i duha
- pruža nam jedinstven, osobni izraz
- omogućava nam smijeh i stvara duboki osjećaj zajedništva i pripadnosti
- poboljšava aktivnost staničnih imunoloških komponenti koje su odgovorne za pronalaženje i uništavanje stanica raka i virusa
- povećava svjesnost

BUBNJANJE IMA UMIRUJUĆE I ISCJELJUJUĆE EFEKTE KOD:

- emotivno uznemirenih osoba
- osoba koje se liječe od ovisnosti i trauma
- moždanog i srčanog udara
- smanjenja krvnog tlaka
- Alzheimerove bolesti
- Parkinsonove bolesti
- multiple skleroze
- raka
- astme
- paralize
- artritisa
- migrene
- hipertenzije
- kroničnih bolova.

ISTRAŽIVANJA O UTJECAJU GRUPNOG BUBNJANJA NA PSIHOLOGIJU ČOVJEKA:

- smanjuje napetost, nervozu i stres te potiče duboku relaksaciju
- integrira lijevu i desnu, te prednju i stražnju aktivnost mozga
- poboljšava psihomotornu koordinaciju
- poboljšava percepciju, pažnju i memoriju
- povećava kreativni potencijal
- stimulira um i proširuje mentalne sposobnosti
- pomaže kod smanjenja boli jer ubrzava stvaranje endorfina i vlastitih tjelesnih sredstava za ublažavanje boli
- potiče oslobađanje negativne stanične memorije
- fizička stimulacija bubnjanja uklanja blokade i pomaže kod emotivne uznemirenosti i neuravnoteženosti
- povećava alfa moždane valove koji su povezani s osjećajima sreće i blagostanja

tekst: Lea Starčević
fotografije: Lino Ujčić

«GLUHI» GLAZBENI DOŽIVLJAJ - MUR DU SON

Zahvaljujući predsjedniku Udruge «Kazalište, vizualna umjetnost i kultura Gluhih - DLAN», Angelu Naumovskom, u klubu Močvara, 8. rujna 2012., bio je organiziran koncert grupe gluhih glazbenika - bubnjara Mur Du Son iz Pariza.

“Zvučni zid”, što u prijevodu znači naziv benda, sastavljen je od gluhih glazbenika koji su svirali komunicirajući isključivo pogledima, dok je pjevač benda Hassan na instrumentu Ćembe na francuskom znakovnom jeziku pokazivao tekstove pjesama.

Osim pjevača u bendu su i sljedeći članovi grupe: Maati na Ćembama i kongama, Jock na bas-gitari i Charly Rene na bubnjevima.

Koncert je bio za pamćenje, prvi takav koji je bio organiziran kod nas. Gluhi glazbenici su neopisivo oduševili sve gluhe i nagluhe, kao i mene koja sam u uzbuđenju bila očarana njihovom glazbom. Bilo je fascinantno, očaravajuće, muzički gotovo savršeno!

Vladala je magična atmosfera, a atraktivni glazbenici-muzički genijalci su se dali do maksimuma.

Kako gluhi doživljavaju glazbu? «Slušaju» slikom i osjećajem!

Mi smo svi uživali u koncertu koji smo zapravo «slušali» - doživjeli smo neopisive emocije koje je grupa bubnjara prenosila glazbom, osjetili vibracije, ritam i uživali u vizualnom doživljaju. Za vrijeme koncerta gluhi su glazbenici na povišenoj platformi izvršno baratali instrumentima, kao čujuć, i pratili su sviranje pogledima. Nas je oduševilo i ostavilo bez riječi sviranje na bubnjevima, gdje su se «čuli» i osjetili najbolji prodorni zvukovi koji su vibrirali našim tijelom, počevši od

nogu, prelijevali se po tijelu i postali muzika kroz vizualni doživljaj.

Od velike je pomoći bilo to što je stereo uređaj bio uključen tamo gdje sam stajala - osjetila sam bolje strujanje vibracija tijelom. Tako smo se u valovima ushićenja prepustili uživanju u muzici te grupe. Fenomenalno, još osjećam trnce...

U svijetu tišine, gluhi su na podiju bili koncentrirani na markantnog i ekspresivnog Hassana

koji ih je poticao na ples i na znakovnom jeziku kroz muziku im govorio što da rade, uz izvršno prateće plesne pokrete.

Ugodno sam se iznenadila što je prostorija kluba akustički dobra, što se jako dobro «čuju» zvukovi muzike. Bilo bi bolje, zbog drugih gluhih koji nemaju dobro razvijen osjećaj za ritam i glazbu, da se u toj prostoriji kluba postavi vibrirajuća platforma na plesnom podiju za gluhe. Oni bi još bolje osjetili ritam i uživali bi «slušajući» stihove plesne pjesme.

Treba potaknuti gluhe i nagluhe da se angažiraju u zahtijevanju toga. Ne bi bilo loše da i mi u Hrvatskoj imamo takav noćni klub.

Da gluhe i nagluhe osobe vole život i umjetnost jednako kao i ostali, dokazuje nevjerojatan senzibilitet njihova plesa kroz glazbu.

Osjećamo pokretljivost pojedinih vrsti glazbe. Glazba čini ugodu i izaziva osjećaj zadovoljstva! Glazba je posebna enigma. Ona nije zrak ili hrana, a nije niti sekundarna potreba poput novca, koji je u civilizaciji neophodan za život.

Vlada mišljenje da gluhi ne doživljavaju glazbu na emocionalan način. Ne slažem se s time

– gluhi itekako doživljavaju neopisivu paletu emocija «slušanjem» glazbe kroz vizualni doživljaj i «pjevanje» na znakovnom jeziku.

Srdačne čestitke Angelu i puno sreće u daljnjoj organizaciji ovakvih glazbenih večeri za gluhe.

Ružica Kežman, prof.defektolog

PRIČA O GLUHOM GLAZBENIKU

Shawn Dale Barnett rođen je 1963. godine, potpuno gluh. Prve godine života proveo je u Leavenworthu u Kansasu, u SAD-u.

Kad je imao svega šest mjeseci uklonjeni su mu tumori iz lijeve ruke, što je za posljedicu ostavilo slabost ruke, kao trajno oštećenje. Ali on nije htio da ga to omete u životu, već je sa pet godina počeo svirati bubnjeve. Njegova obitelj bila je zaprepaštena kako je mogao „držati ritam“, a sam je govorio kako je imao prirodni ritam.

Dok je pohađao školu za gluhe govorio je da će biti uspješan u glazbenoj industriji. Njegovi stariji kolege nisu vjerovali da je on u stanju svirati bubnjeve. Ismijavali su ga, čak su ga i premlaćivali zbog toga.

Neposredno prije diplome, 1981., uspio ih je u to uvjeriti. U lokalnom se baru okladio u 20 dolara sa studentima KSD-a da bi mogao svirati bubnjeve s kućnim bandom. Dobio je okladu i, nakon što je diplomirao na KSD-u, slijedio je svoj san i postao jedan od prvih profesionalnih gluhih bubnjara i prvi gluhi čovjek koji je imao hit na MTV-u.

Zato što je često bio odbijan od svojih vršnjaka odlučio je ubuduće ne spominjati svoju gluhoću, osim

dom Barnettom. Živjeli su na ulici i nizali uspjehe. Priključuju se bendu koji prerasta u današnji Alice-in-Chains, odlaze na turneju, na otvaranje nizu grupa kao što su Reo Speedwagon, Warrant, White Lion i La Guns.

1987. g. Barnett je napisao pjesmu „Pusti svjetlo upaljeno“ koju je snimila Belinda Carlise. Na kraju se popeo na 7. mjesto Billboardove liste. Barnett se tada vraća u Kansas i osniva svoju tvrtku: S.D.B. Entertainment. Iste godine izdaje svoj prvi EP sa pet pjesama: „Silents in Black n’white“ (Glazba iz duše gluhog čovjeka).

U tome sudjeluje djelomično i njegov brat svirajući gitaru i pjevajući. Na EP-u se nalaze tri pjesme sa solo bubnjem, a u nastavku Barnett piše pjesme „Saharani me u pijesku“ (u kojoj opisuje svoju osamljenost u školi) i „Rosemaryn vrt“ (pjesma o Rosemary Kennedy, mentalno retardiranoj sestri predsjednika Johna Kennedya). Tu je pjesmu napisao poslije pročitanoj novinskog članka o „zaboravljenom“ Kennedyju.

Barnett je osjetio vezu između Rose Kennedy i stigme da je biti gluh isto što i retardiran. Ova pjesma je također izdana kao singl i prodana u 25 000 primjeraka na internetu. Barnett se predstavio u svih 50 država SAD-a i u pet stranih zemalja. Svirao je razne vrste glazbe: rock, pop, country, blues, klasičnu glazbu, rap, alternativnu. Razvio je zvukove koji su označeni kao „gluha glazba“. Ona se izvodi samo na bubnjevima, zajedno s vizualnim efektima.

ako ga netko ne pita izravno. Nakon diplome na KSD-u, Barnettu se dogodila velika tragedija - umrla mu je jednogodišnja kći. Taj tragični događaj pružio mu je inspiraciju za pjesmu koju je sam skladao, „Moje dijete, moje dijete“.

1983. odlazi s bandom na izlet u Hollywood, gdje provodi šest mjeseci s bratom Stevenom Tod-

Tijekom zadnjih godina prije smrti bio je usredotočen na vlastitu kulturu: „Ponovo sa zajednicom gluhih“. Predstavio je i svoju samostalnu reviju za više od 200 000 ljudi. O njemu su pisale novine, a pojavio se i u televizijskim programima za gluhe i nagluhe.

Njegovim nastupima nazočili su mnogi gluhi obožavatelji - ple-

sali su uz balone, dim, petarde i bljeskanje. Kao poticaj gluhim izvođačima, Barnett govori: „Samo svirajte, mi ionako ne možemo čuti što kritičari govore.“

Barnett je umro 2003. godine. Njegov je život imao uspone i padove, svoje uspjehe i svoje tragedije. On za to kaže: „Biti gluh čovjek u industriji rock-glazbe nije lako,

ali treba razbiti mitove o gluhim glazbenicima.“

Razbijajmo i mi lažne mitove! Živimo život punim plućima! Barnett kaže: „Bubnjar je čuvar ritma srca društva.“ I mi budimo “bubnjari” dobra srca.

Lino Ujčić

danja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - događanja - do

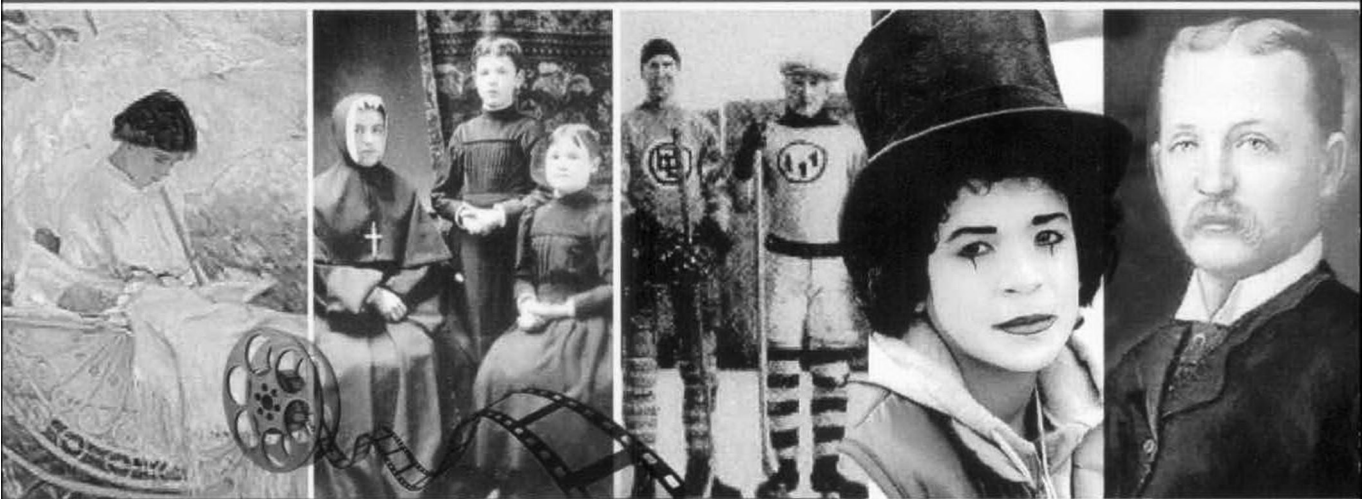
8. MEĐUNARODNI KONGRES O POVIJESTI GLUHIH

**8TH Deaf History
International Conference**

Toronto, Canada July 24-29, 2012

**8e Congrès international
sur l'histoire des Sourds**

Toronto, Canada 24-29 juillet 2012

TELLING DEAF LIVES / RÉCITS DE VIE DES SOURDS
Biographies and/et Autobiographies

www.dhiconference2012.ca

TORONTO (KANADA), 24. - 29. 7. 2012.

“BIOGRAFIJE I AUTOBIOGRAFIJE”

Kao član udruge “Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih – Dlan”, sudjelovao sam na 8. kongresu “Deaf History International -

DHI” (8. međunarodni kongres o povijesti Gluhih) u Torontu (Kanada) od 24. do 29. srpnja 2012. godine.

Ovim putem, u svoje ime i u ime udruge “Dlan”, zahvaljujem Ministarstvu kulture i Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i šport grada Zagreba koji su financirali put,

smještaj i kotizaciju te omogućili prisustvovanje kongresu na kojem su održana brojna predavanja, s glavnom temom “Biografije i autobiografije”.

Kongresu je prisustvovalo 25 zemalja s oko 350 sudionika, a među njima je bilo najviše Amerikanaca i Kanadana. Predavanja su bila zanimljiva i poučna, iz različitih interesnih domena, a to su povijest poezije, povijest kroz fotografije, priče s kontinenta, istraživanje, arhiva itd. Osim toga, bilo je i drugih kulturnih manifestacija poput dokumentarnih filmova, Umjetničke galerije Ontario, filma "Clown White", "Deaf Culture Centre" itd. Svi predavači bile su gluhe osobe.

PROGRAM

Utorak, 24. srpnja 2012.

13:00 - Registracija sudionika u hotelu Westin.

OTVORENJE CEREMONIJE
15:00 – 17:00

Svečano otvorenje s ceremonijom održano je na zadnjem katu hotela Westin, s prekrasnim pogledom na cijeli grad Toronto i ogromno jezero Ontario. Počasni gosti bili su pukovnik i guverner Ontaria David C. Onley, bivši političar i parlamentarac, gluhi Gari Malkowski, predsjednik i glavni izvršni direktor Canadian Hearing Society (CHC), također gluhi, Chris Kenopic i predsjednik Društva gluhih Ontario. Oni su održali kratke svečane pozdravne govore.

Srijeda, 25. srpnja 2012.

SLUŽBENO OTVARANJE KONFERENCIJE 09:00 – 09:15

Pri otvorenju kongresa u tehnički opremljenom konferencijskom centru (bežični pristup internetu,

kompjutori, projektori za korištenje računala) uz prevoditelje na međunarodnom znakovnom jeziku IS, američkom znakovnom jeziku ASL i znakovnom jeziku Quebec LCQ, pozdravni govor s dobrodošlicom održao je koordinator konferencije i urednik DHI, Clifton F. Carbin. Uvodni govor je održala Anita Small, koordinatori- ca programa DHI.

GLAVNI PREDAVAČI:

1. HARRY G. LANG (SAD)
2. ULLA-BEEL THORIN (Švedska)
3. PETER W. JACKSON (Velika Britanija)

09:15 – 10:45

Predavač HARRY G. LANG (SAD) predstavio se s temom "Discovery Through Biographies in Deaf History: Reflections on Research and Writing". U svome izlaganju veliku je važnost dao biografskom pisanju i istraživanju poznatih osoba za koje mnogi ne znaju da su bili gluhi.

Predavač Harry Lang je umirovljeni profesor Nacionalnog tehničkog instituta gluhih (NTID) na Rochester Institute of Technology (RIT),

gdje je predavao 41 godinu. Bio je gostujući profesor na Sveučilištu u Leedsu (Velika Britanija). Predavao je u školi za gluhe u zapadnoj Pennsylvaniji (WPSD) u Pittsburghu, potom na fakultetima Bethany College u Bethany (Zapadna Virginia), Rochester Institute of Technology i University of Rochester.

Objavio je devet knjiga, brojne članke i poglavlja, od čega su biografska djela: "Deaf Persons in the Arts and Sciences: A Biographical Dictionary" (1995), "Edmund Booth", "Deaf Pioneer" (2004), "Teaching from the Heart and Soul: The Robert F. Panara story" (2007) i "Moments of Truth: Robert R. Davila, the story of a Deaf Leader" (2007). Bio je viši povijesni savjetnik u produkcijskom timu nagrađenog dokumentarca "Through Deaf Eyes" koji je emitiran na mnogim nacionalnim PBS postajama, a trenutno radi na knjizi koja govori o iskustvima gluhih tijekom Američkog rata i na biografiji gluhe novinarkinje Laure Reeden. Lang je gotovo 20 godina bio član Međunarodne organizacije za povijest gluhih.

POVIJEST POEZIJE I POVIJEST KROZ FOTOGRAFIJU

10:30 – 11:00

Predavač DREW ROBARGE (SAD) nastupio je s temom "Fotografije gluhih ljudi: Život i rad prvih Gluhih fotografa". On je proučavao rad prve trojice Gluhih fotografa iz 19. stoljeća: Teofila d'Etella, Rolanda Douglassa i Aleksandera Pacha. Proučavajući njihove radove saznao je da je jedan od njih bio veoma uspješan fotograf, a druga dvojica su imali i uspone i padove u radu. Značajno je da su ostavili prve tragove o gluhim fotografima.

Drew Robarge je radio kao tehničar na Odjelu medicine i nauke na Smithsonian institutu Nacionalnog muzeja američke povijesti.

11:00 – 11:30

Predavači THERA YIM i JULIE CHATEAUVERT (Kanada) predstavili su se s temom "De'VIA pjesnici i njihovi stilovi". U središtu ovog predavanja je istraživanje povijesti poezije stvorene na znakovnom jeziku od razdoblja poslije Milana do danas, uključujući razvoj stilova i tehnike kojima su se služili gluhi. Također se raspravljalo o ulozi interneta u oblikovanju znakovnog jezika poezije.

ThearaYim, magistarski kandidat i Julie Chateauvert, doktorski kandidat, trenutačno surađuju na znanstvenom stvaranju projekta adresiranja web stranice na koju će prenijeti napisanu povijest poezije i kreacija na francuskom znakovnom jeziku.

PRIČE S KONTINENTA

11:45 – 12:30

MELISSA ANDERSON i BREDA CARTY (Australija) nastupile su s temom "Dopisni klub Cosmopolitan" ("The Cosmopolitan correspondence club - CCClub"). Na ovoj prezentaciji dane su biografske činjenice o članovima tog kluba, koji je osnovan 1912. s ciljem stvaranja Međunarodnog pisma za razmjenu iskustava između deset odabranih grupa gluhih i nagluhih ljudi širom svijeta.

Daisy Muir je pisala pisma s informacijama o događajima među gluhima u Australiji pa ih slala Yvonne Pitrois iz Francuske, koja je to prosljedila u Wales. Zatim su slali u Škotsku pa u Kanadu, u

Ameriku i na kraju u Australiju. Tako su informacije kružile.

Članovi Kluba:

Daisy Muir (1880. - 1970.) živjela je Melbourneu (Australija) i tamo je pokrenula taj dopisni klub. Roditelji su joj bili njemački useljenici. Rođena je gluha. Bila je vrlo aktivna - radila je u sedam organizacija gluhih u Melbourneu (Radnički klub gluhih, Ramblers klub gluhih, Ženski savez gluhih itd). Radila je i na edukaciji mladih gluhih žena.

Yvonn Pitrois (1880. - 1937.) bila je poznata gluha književnica i vrlo aktivna u Francuskoj ranih godina 20. stoljeća. Postala je gluhoslijepa u sedmoj godini života. Iako joj se vid oporavio u 12. godini i dalje je bila zainteresirana za život gluhoslijepih osoba. Objavila je mnoge publikacije i dobila brojne nagrade.

Douglas Tilden (1860. - 1935.) je poznati kipar iz San Franciska. Bio je učitelj za gluhu djecu i veoma aktivno radio u organizacijama gluhih.

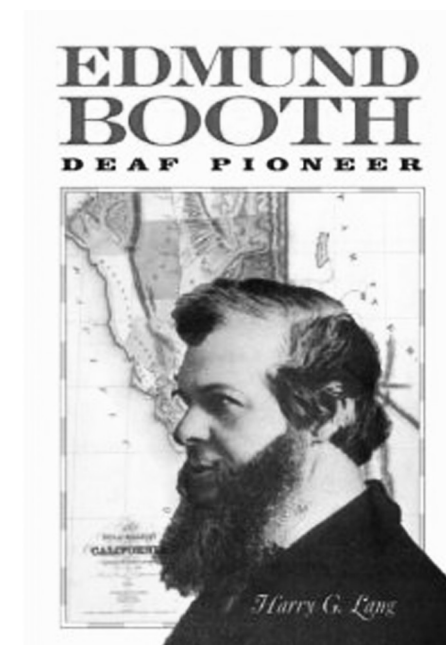
Ethel Desmond (Wales), Brodie (Škotska), Sylvia Chapin Balis (Kanada), Annabel Kent (SAD) i drugi također su bili aktivni članovi navedenog kluba.

DEAF PIONEER

14:00 – 14:45

Predavač ARKADY BELOZOVSKY (SAD) predstavio nam se s temom "Veliki domovinski rat: nepoznate biografije Gluhih heroja". Cilj ove prezentacije bio je odati priznanje gluhim Rusima tijekom Drugog svjetskog rata. Kroz osobne priče, slike i stvarne

filmske snimke voditelj nas je upoznao s različitim ulogama gluhih ljudi u Rusiji tijekom tog vremena. Mnogi od njih bili su na prvim crtama bojišnice, sudjelovali u proboju na neprijateljski teritorij i svojim djelovanjem i hrabrošću služili drugima za primjer.

Arkady Belozovsky, porijeklom iz Ukrajine, dolazi iz multigeneracijske obitelji gluhih. Predaje povijest gluhih na Sveučilištu Brown u Providenceu (Rhode Island). Dobro poznaje Američki znakovni jezik (ASL), Ruski znakovni jezik (RSL) i međunarodni znakovni jezik (IS) i prevodi na međunarodni znakovni jezik po cijelom svijetu.

1. DOKUMENTARNI FILM

15:15 – 16:15

DOKUMENTARNI FILM "Anna's silent struggle"
TOM LINSZEN (Nizozemska)

Prikazan je samo dio dokumentarnog filma "Anna's silent struggle" koji je trajao oko 15 minuta.

Nakon prikazanog filma pojavio se na ekranu uživo, putem videa, Tom Linszen koji se nalazio u Nizozemskoj. On je dobio prvu nagradu od Zaklade Gluhih Ontario. Film je bio pobjednik na festivalu 2009. (Toronto International Deaf Film & Arts Festival) u kategoriji najboljeg dokumentarnog filma. Prikazan je na raznim filmskim festivalima i emitiran na televiziji u Nizozemskoj i Belgiji.

Tema toga filma je intervju s 87-godišnjom Annom Van Dam o posjetu logoru Auschwitz. Prisjetila se doživljaja koje je proživjela kao sedamnaestogodišnjakinja i ispričala priču o raznim događajima. Prepoznala je mjesto na kojem je spavala. Posjet logoru je doživjela veoma emocionalno. U logoru je morala glumiti da nije gluha, što joj je uspjelo zahvaljujući nekolicini pomagača koji su je znakovima upozoravali što treba napraviti.

Tom Linszen je gluhi redatelj. Njegov film o intervjuu s Annom Van Dam je jedinstven u povijesti. Radio je produkciju u suradnji sa svjetski poznatim židovskim redateljem Wolfom Lindwerom. Studirao je na "Open Studio" u Amsterdamu i u New Yorku filmu akademiju, gdje je režirao dokumentarni film "A Deaf firefighter". Trenutačno radi na dva dokumentarna filma u Engleskoj, Nizozemskoj i Africi.

ART GALLERY OF ONTARIO

18:30 – 20:30

Posjetili smo nacionalnu galeriju Art Gallery of Ontario u kojoj su izložena poznata umjetnička djela

svih kanadskih umjetnika. Među njima je i poznata gluha kanadska impresionistička slikarica Helen Galloway McNicoll (1879. - 1915.). Pohađala je Art Association of Montreal (sada Montreal Museum of Fine arts).

Studirala je kod Williama Brymera početkom 1899. 1902. se preselila u London na studij na Slade School, a kasnije je otišla u St Ives (Cornwall). Bila je članica Kraljevskog društva britanskih umjetnika i suradnika Kanadske kraljevske akademije likovne umjetnosti. Umrula je s 36 godina u gradu Swanage (Dorset) gdje je živjela. Na osmrtnici je opisana kao najoriginalnija i tehnički savršena kanadska umjetnica.

Četvrtak, 26. srpnja 2012.

09:15 – 10:15

Predavačica ULLA-BEEL THORIN (Švedska) s prezentacijom "Autobiografije: pričati svoju priču" govorila je o tome zašto i kako je postala autorica šest autobiografskih romana, kako je birala dijelove autobiografije za svoju životnu priču i naglasila važnost tehnike autobiografskog pisanja.

Ulla-Bell Thorin je napisala šest autobiografskih knjiga. Rođena je u obitelji poljoprivrednika blizu grada Göteborg u Švedskoj. U dobi od dvije godine počela je pohađati predškolski program za gluha djecu i imala je prvi susret sa znakovnim jezikom. Pohađala je desetogodišnji školski program u gradovima Vänersborg, Örebro i Växjö, nakon čega je studirala na Sveučilištu u Stockholmu i na sveučilištu Göteborg.

Tijekom svoje 25-godišnje karijere radila je kao učiteljica za gluha djecu i odrasle. Napravila je pro-

gram za prevoditelje gluhoslijepih osoba. Napisala je opširni dnevnik o svome životu. Njezine knjige su sljedeće: „Berövat Språk“ (Lišeni jezika) iz 1993., „Berövat kärlek“ (Lišene ljubavi) iz 1994., „Törnetårar“ iz 1998., „Tolktrubbel“ (Nevolje prevoditelja) iz 2003., „Värdarespekt“ iz 2005. i „Med högburethuvud“ iz 2007. Trenutačno radi i piše projekte o znakovnom jeziku.

Ona je poznato lice s međunarodnih kongresa o povijesti gluhih. Bila je članica upravnog odbora Swedish Deaf History International Conference u Göteborgu. Dugo je surađivala s njihovim lokalnim organizacijama gluhih. Poznata je u Europi po svom zabavnom i dirljivom stilu.

POVIJEST De'VIA I STVARANJE POVIJESNOG ROMANA

10:30 – 11:00

Predavač TONY L. MCGREGOR (SAD) s temom "Southwestern De'Via: originalni multikulturalni De'VIA" rekao je da je Southwestern De'VIA nastao 1999. spajanjem Southwestern Native American kulture i kulture gluhih. Daljnjim razvojem, De'VIA se razgranala u više potkategorija koje su je klasificirale kao multikulturalnu De'VIA.

Tony McGregor je poznati gluhi umjetnik koji je inicirao koncept Southwestern De'VIA. Njegovi radovi su bili prisutni na mnogim umjetničkim izložbama gluhih. Doktorirao je na multikulturalnom specijalnom obrazovanju, s naglaskom na likovnom obrazovanju. Predaje gluhoj djeci u San Antoniu (Teksas).

U kampu su u veoma lošim uvjetima proveli oko godinu dana. Nakon izlaska iz kampa Hannah se uspjela upisati u školu “Helen Keller”, jedinu školu u Americi koja je primala gluhe Japance. Bez obzira na mnoge teškoće i diskriminaciju, stekla je obrazovanje i borila se za prava gluhih i invalidnih osoba.

Studirala je i radila kao nastavnica u strukovnoj školi. 80-ih godina Hannah je tužila Ameriku zbog nemogućnosti obrazovanja i diskriminacije gluhih. Amerikanci su 1988. priznali svim japanskim Amerikancima građanska i ustavna prava.

Newby Ely ima certifikat “Deaf History Program”. Piše knjige i često predaje povijest japansko-američkim gluhim.

2. DOKUMENTARNI FILM

15:15 – 16:15

DOKUMENTARNI FILM “An insight into Dramatic Arts”
OLIVER SCHETRIT (Francuska)

11:00 – 11:30

Predavači VERONIKA BICKLE (Kanada) i JENNIFER i BOB PAUL (SAD) nastupili su s temom “THE VINEYARDERS: Stvaranje povijesnih romana”. Oslanjajući se na svoje iskustvo pisanja povijesnih romana, uvjetno nazvanih Vineyarders, predavači su nas upoznali s problemima s kojima se suočavaju. Podaci u romanu trebaju biti povijesno točni, a istovremeno roman treba na zanimljiv način prikazati društvene uvjete i položaj gluhih u tom razdoblju.

DEAF PIONEER

14:00 – 14:45

Predavač NEWBY ELY (SAD) s temom “Hannah Holmes: A case of Japanese-American deaf incarceration” progovorio je o životu gluhe japansko-američke aktivistice Hannah Takagi Holmes. Rođena je 1927. u Sacramentu (Kalifornija). Njeni roditelji su japanski Amerikanci. Oglušila je u drugoj godini života. 1941., s 14 godina, upisala se u školu Berkeley. 1942. godine Hannah i njena obitelj bili su evakuirani u logorski kamp Manzanar samo zato što je Japan napao Ameriku.

Prikazan je samo dio dokumentarnog filma “An insight into Dramatic Arts” koji je trajao oko 15 minuta. Nakon prikazanog filma Oliver Schetrit je dobio prvu nagradu od Zaklada Gluhih Ontario. Tema ovog filma je priča o Ginette Baccon, gluhoj ženi rođenoj u Francuskoj 1919., koja je bila dugogodišnja plesačica i koja je osnovala plesnu skupinu gluhih osoba. Tijekom svoje karijere agitirala je za gluhe prognanike.

Oliver Schetrit je profesionalni komičar, pripovjedač, kazališni profesor i redatelj te član "International Visual Theater – IVT".

Doktorirao je na Social Anthropology at the Ecole des Hautes (EHESS) i znanstveni je suradnik na College de France – CNRS. Vodi istraživanje gluhih identiteta u umjetnosti u Evropi i režira dokumentarne filmove o životu Gluhih.

19:30 – 20:30

FILM "CLOWN WHITE"

Televizijski film "Clown White" (1981.) je priča o povučenom i šutljivom gluhom dječaku nezainteresiranom za komunikaciju s gluhom djecom i učiteljem. Jednog dana dječak bježi s izleta jer se želi upoznati s bijelim klaunom. Kad su ostali primijetili da ga nema, pozvali su u pomoć policiju. Odjednom se dječak pojavljuje odjeven i našminkan kao bijeli klaun u društvu klauna kojeg je želio upoznati.

Nakon prikazanog 60-minutnog filma, predstavili su se gluhi glumci i redatelj koji su odgovarali na pitanja publike. Kanađani su bili

na znakovnom jeziku. Kad su se pojavili glumci, danas odrasli ljudi, i oni su više govorili a manje se služili znakovnim jezikom.

DEAF CULTURE CENTRE

Posjetili smo glavni kulturni centar gdje se održavaju izložbe, seminari, predavanja, različite radionice, istraživanja o De'Via, o znakovnom jeziku i poeziji na znakovnom jeziku, kulturni projekti, predavanja o kulturi gluhih, prezentacije filmova itd. Tamo se također održavaju mnogobrojne kulturne manifestacije i događaji. O tome više možete pogledati na web stranici www.deafculturecentre.ca

Petak, 27. srpnja 2012.

09:15 – 10:15

Predavač PETER W. JACKSON (Velika Britanija) izlagao je o temi "Pronalaženje veze: Istraživanje života Gluhih u 17. stoljeću". Govorio je o petorici gluhih ljudi koji su živjeli između 1620. i 1707., o the Gostwicke brothers, the Gaudy brothers. Aleksander Popham, sir John Gaudy, gluhi sin iz bogate engleske obitelji, zajedno sa svojim bratom Framlinghamom, bio je kod kuće na podučavanju kod učitelja Johna Cressnera.

Framlingham je studirao umjetnost, htio je postati profesionalni slikar kada je ga zadesila bolest kozica od koje je umro u 31. godini. Njegov lijepi rukopis napisan 1672. godine prvi je poznati rukopis gluhe osobe. Tu je zabilježeno da se kao znak koristio jezik kojim su se služili gluhi.

DEAF HISTORY INTERNATIONAL CONFERENCE 2012 PRESENTS

MARK CHRISTOPHER DILLON

KELLY HALLIGAN

VANESSA VAUGHAN

ARLEIGH GRAHAM

DANIELLE TURTON

JOHN HUMPHREYS

WONDERWORKS FAMILY MOVIE

clown white

A smile is born.

PRODUCER MARTIN HARBURY

First captioned film in Canada's history!

Thursday, July 26th, 2012

Tickets: \$50

Screening of Clown White
Producer and Deaf Actors in attendance!
 Doors open 7 PM
 Screening starts: 7:30 PM to 8:30 PM
 Airship 37, (next door to Deaf Culture Centre)
 37 Parliament Street, Studio 2

Afterwards, join us for
 Mix, Mingle, & View Exhibits and
 meet actors and producer
 Cash Bar and hors d'oeuvres
 Deaf Culture Centre
 34 Distillery Lane

jako ponosni što su prikazali film star 30 godina. Film me podsjetio na SUVAG, jer su gluha djeca govorila i nije bilo komunikacije

Peter Jackson je bio autor i urednik časopisa u kojem je pisao o britanskoj povijesti gluhih. Obrazovao se na Kraljevskoj školi za gluhe u

Old Traffordu, Manchesteru i Burwood Park školi za gluhe u Walton-on-Thames (Surrey). 1983. godine postao je prvi nositelj Allan Hayhurst Research Fellowship na sveučilištu Durham gdje je počeo istraživati živote gluhih osoba. Kasnije je postao direktor Studija za gluhe, City College u Manchesteru. Često je predavao o povijesti gluhih na lokalnim i regionalnim konferencijama i radionicama u Velikoj Britaniji.

Ima veliku zbirku objavljenih radova, uključujući „Deaf Crime Casebook“ (1997), „Slikovna povijest gluhih Britanije“ (2001, koautor David Woolley), „Mančesterski memoari: slikovni zapis o mančesterskoj školi za gluhe“ (2011), „Životi gluhih: gluhi ljudi u povijesti“ (2001, suurednik Raymond Lee), „The Gaudy rukopisi“ (2004), „Gluhe ubojice“ (2006), „Priča o tri londonske

škole u Nightingale Lane“ (2010), „Počeci britanske udruge gluhih“ (2010, koautor Raymond Lee). Njegova sljedeća knjiga, „Alexander Potham's Notebook“, je u pripremi za objavljivanje u 2012. g.

Od 2009. Jackson je izvršni direktor Britanskog povijesnog društva, a trenutno je i predsjednik Međunarodne organizacije za povijest gluhih.

ARHIVA

10:30 – 11:00

Predavač MARC-ANDRE BERNIER (Kanada) predstavio se s temom „Čuvanje digitalnih osobnih dokumenata“. Napretkom tehnologije, arhivski dokumenti o povijesti gluhih mijenjaju se u digitalne oblike i tako stvaraju nove mogućnosti za razmjenu i čuvanje informacija. Ova prezentacija se

fokusirala na to kako sačuvati osobne i digitalne dokumente za buduće generacije.

Marc-Andre Bernier je gluhi i vrhunski je poznavatelj znakovnog jezika Quebec (LSQ). Tijekom 2007. i 2008. godine radio je kao muzejski arhivist u Kulturnom centru gluhih u Torontu. Nedavno je magistrirao na Sveučilištu McGill u Montrealu s temom o informatizaciji knjižnica (MLIS). Izradio je web stranice za 8. konferenciju DHI.

11:00 – 11:30

Predavačice DIANA MOORE i JOAN NATURALE (SAD) izlagale su o temi „Pronalazak

skrivenog blaga: istraživanje pomoći u knjižnici i arhivi”. Ova prezentacija je bila fokusirana na tehnologiju pristupa osnovnim izvorima potrebnim za biografska istraživanja. Uključila je raspravu o povezivanju s drugim knjižnicama, povijesnim društvima i organizacijama koje koriste online resurse za istraživanje.

PRIČE S KONTINENTA

11:45 – 12:30

Predavač VICTOR PALENNY (Rusija) nastupio je s temom “Povijesno iskustvo gluhih Rusa”. Victor Palenny je intervjuirao i snimao stare gluhe Ruse koji su mu govorili o svome životu i radu tijekom burnog razdoblja Drugog svjetskog rata i razdoblju industrijalizacije (s engleskim titlovima, a neke su i s potpisima).

Victor Palenny je doktorirao, a sada je glavni urednik ruskog mjesečnika za gluhe "V Edinom Stroyu" (VES). Autor je mnogih knjiga i članaka o ruskoj povijesti gluhih, a sudjelovao je na tri posljednje DHI konferencije.

DEAF PIONEER

Predavač TOMASZ ADAM SWIDERSKI (Poljska) izložio je temu “Joseph George Rogowski: Jedinstvena slika u poljskoj povijesti Gluhih”. Predavač je govorio o životu gluhog Poljaka Josipa Rogowskog, o njegovim ambicijama i nastojanjima da ispuni svoje snove i svoj život žrtvuje za poboljšanje položaja gluhih Poljaka u vremenu prije Drugog svjetskog rata.

Tomasz Adam Swiderski dolazi iz obitelji gluhih. Magistrirao je povijest te je radio kao arhivist u poljskoj Udrugi gluhih. Trenutačno je zaposlen u Institutu za gluhe u Varšavi, a također predaje poljski znakovni jezik na poslijediplomskom studiju na sveučilištu u Varšavi.

3. DOKUMENTARNI FILM

DOKUMENTARNI FILM “Deaf Awareness in a Historical Perspective”

HUGO PLATTEAU (Belgija)

Prikazan je samo dio dokumentarnog filma “Deaf Awareness in a Historical Perspective” koji je trajao oko 15 minuta. Nakon prikazanog dokumentaca redatelj Hugo Platteau je primio drugu nagradu od Zaklade Gluhih Ontario. Ovaj dokumentarac je montaža flamanske zajednice gluhih i u njemu se kroz intervju saznaje o obrazovanju, o znakovnom jeziku, o klubovima i udrugama gluhih, o gluhim flamanskim vođama, o sportu i ulozi Flamanaca u obrazovanju i društvenom životu gluhih. U nje ga su također uključeni razgovori o nekim događajima vezanim za iskustva flamanskih gluhih u Drugom svjetskom ratu.

Hugo Platteau je predsjednik Fevlado-Diversus, njegov rad na socijalno-kulturnom odgoju prepoznat je od flamanske vlade. Nadaju se

da će stvoriti središnju arhivu i povećati svijest o čuvanju baštine.

Subota, 28. srpnja 2012.

GENERALNA SKUPŠTINA DHI

09:00 – 12:00

Na generalnoj skupštini raspravljalo se o novom programu, o budućim sastancima, o projektima za buduće planove, sitnim promjenama u statutu i programu i o mnogočemu drugom. Za predsjednika DHI ponovno je izabran Peter W. Jackson iz Velike Britanije. Izabran je novi potpredsjednik DHI-a, Helmut Vogel iz Njemačke, a tajnica i blagajnica je Edna Sayers iz SAD-a.

Novi i stari članovi DHI-a od 2012. do 2015. su Helmut Vogel iz Njemačke, Gordon Hay iz Velike Britanije, Tomasz Adam Swiderski iz Poljske, Bernard la Maire iz Belgije i Joan Naturele iz SAD-a. Urednik i glasnogovornik DHI-a ostao je Clifton F. Carbin iz Kanade.

GALA VEČER I ZABAVA

18:00 – 00:30

Gala večer i zabava odvila se u prekrasnoj, ogromnoj dvorani hotela Royal York. Zabavu je vodio simpatičan i otkačen glavni voditelj Anselmo DeSousa. Komičari Angela Petrone Stratly i David Burke pričali su različite viceve. Svoju točku je otplesala plesačica Yan Liu iz Kine.

Sljedeći, deveti DHI kongres održat će se 2015. u Edinburgu (Škotska) na temu “Sport Deaf Heritage”.

pripremio i fotografije: Goran Matijević

VII.FESTIVAL UMJETNOSTI I KULTURE GLUHIH – SALVIA

99 Teater NO & RUSSKII TEATR ESTONII
8-10 August & 11 August
2012

SALVIA

**7th European Deaf Arts and Culture Festival
Tallinn, Estonia
8-11 August 2012**

**Performers: Belgium (Station), Hungary (Power of Silence), Latvia (Life),
Germany (Comedy Show with Thow & Show), Lithuania (Hug Arise),
Spain (Gimnasio, Suerte), Estonia (Liliom), Slovenia (Life),
Finland (Eline's almost here), United Kingdom (Half a Penny), and others.**

Teater NO 99 Sakala 3.Tallinn & SA Vene Teater Vabaduse väljak S. Tallinn

EESTI KURTIDE LIIT
ESTONIAN ASSOCIATION OF THE DEAF

EESTI KULTURIKAPITAL

EESTI GAAS

BRITISH COUNCIL

kazalište NO 99

Salvia je europski festival umjetnosti i kulture gluhih, koji je nastao u Belgiji 1997. godine, a osnovao ga je Salvatore Faletta, sadašnji predsjednik festivala.

Ove godine Salvia se održala u Estoniji, u glavnom gradu Tallinnu, u kazalištu NO99. Na festivalu su drugi puta sudjelovala i tri člana udruge „Dlan- kazalište, vizualne umjetnosti i kultura gluhih“ i to Angel, Iva i Lino.

Festival se održava svake dvije godine. To je mjesto i vrijeme koje gluhi posvećuju jedni drugima; razmjenjuju iskustva i ideje organizirajući seminare i radionice gdje se uči i usavršava u raznim vidovima umjetnosti - u glumi, plesu, poeziji te likovnoj umjetnosti.

Sudionici su bili glumci, plesači i likovni umjetnici iz dvanaest država, iz Belgije, Mađarske, Njemačke, Latvije, Litve,

Slovenije, Španjolske, Finske, Velike Britanije, Hong Konga, Hrvatske i Estonije.

Kad smo došli u Estoniju, doživjeli smo temperaturni šok – naime, u odnosu na hrvatske paklene vrućine tamo je bilo svježije, gotovo hladno. Festival je otvorio domaćin odnosno predsjednik udruge gluhih Estonije, Tiit Papp. Slijedilo je međusobno upoznavanje i neformalno druženje.

Tiit Papp i prevoditelj

Navečer nam se predstavila latvijska grupa Ritausma s izvrsnom predstavom Život, litvanska grupa Mimika s predstavom Hug Arise (u kojoj nas se jako dojmla kostimografija) te slovenska grupa Tiho stopinje s predstavom

Življene.

Drugog dana, odmah poslije doručka, uz vodstvo umjetnika Toomasa Estlanda razgledavali smo stari dio Tallina.

Talinn je vrlo lijep grad. Učinio nam se nešto ljepšim i od razvikanog Helsinkija, jer je cijeli okružen srednjovjekovnim zidinama, a središte je u potpunosti sačuvalo duh starih vremena. Grad se povijesno sastoji od tri dijela od kojih su prva dva UNESCO-va svjetska baština.

Toompea (njemački: Domberg, Reval) ili Katedralno brdo, na strateškom uzvišenom položaju, bilo je sjedištem prvih danskih kapetana, potom komtura teutonskih vitezova, te švedskih i ruskih upravitelja do 1877. godine, kada je pretvoren u samostalni grad Dom zu Reval koji je bio plemićka četvrt.

Na njemu je koncem 19. stoljeća izgrađena ruska pravoslavna katedrala Aleksandra Nevskog, i to na mjestu gdje je nekada stajala

*predsjednik Salvie Salvatore Faletta i
dopredsjednik Salvie Demjan Šebjan*

skulptura Martina Luthera i protestantska katedrala Toomkirik. Stara estonska kraljevska palača danas je estonski parlament i sjedište estonske vlade, a na brdu se nalaze i mnoga veleposlanstva i druge rezidencije.

Panorama Trga gradske vijećnice (Raekoja plats) Stari hanzeatski srednjovjekovni donji grad ili "građanski grad" uz luku se ujedinio s Katedralnim brdom tek u 19. stoljeću. On je jedan od najbolje sačuvanih srednjovjekovnih gradova u Europi i danas se opsežno obnavlja. Glavne atrakcije su Trg gradske vijećnice (Raekoja plats), tornjevi gradskih zidina, poput "Debele Margarete" i tornja Kiek in de Kõk.

Crkva sv. Olafa iz 14. stoljeća je najznamenitija građevina u starom gradu. 1549. je dobila novi gotički toranj visok 159 m i od tada je sve do 1625. godine bila najviša crkva na svijetu. Nakon nekoliko požara danas ima skromnu visinu od

123 m. Estonski grad je u obliku polumjeseca, južno od starog grada, i do 19. stoljeća Estonci su živjeli samo u ovoj četvrti. Tek je u 19. stoljeću estonski zamijenio baltički njemački jezik u Tallinnu.

Angel je kao predsjednik udruge „Dlan“ zajedno s ostalim predsjednicima udruga posjetio ambasadu Velike Britanije, jer je ta država bila sponzor održanog festivala.

Navečer su se predstavile grupe iz Njemačke, Estonije, Španjolske i naša grupa. Njemačka grupa Thow&Show Munchen nas je nasimijala skečevima u kojima smo svi uživali. Posebno nas je oduševio

članovi "DLAN-a" Iva, Lino i Angel

dječak iz estonske grupe Moos koji je odlično glumio. Španjolska grupa Osord nam se predstavila s pantomimom, dajući nam do znanja da je sve u životu dobro prihvatiti sa smijehom.

Naša grupa je pokazala životnu svakodnevicu pri kojoj je u prvom planu brzina, što je i sam naslov predstave Devet mjeseci i deset minuta. To je izazvalo pravo oduševljenje jer su se vjerojatno svi našli i još nalaze u takvim životnim situacijama i strci.

Trećeg smo se dana nakon doručka svi sastali kako bismo razmijenili iskustva i osjećaje nakon odgledanih predstava. Bilo je to zaista jako dobro jer smo čuli jako dobre kritike, prijedloge, pohvale i ideje za daljnji rad. Jedni smo drugima ukazivali na dobre i loše strane svake predstave. Potom smo pogledali izložbu gluhih umjetnika. Razgledali smo likovne radove iz Litve i Estonije.

Nakon toga slobodno smo se opredjelili za rad u radionicama na teme poezije, plesa i glume. Angel je odabrao radionicu poezije, Iva radionicu plesa, a Lino radionicu glume. Bilo je to novo iskustvo. Navečer su opet održane kazališne predstave. Belgija nam se predstavila sa simpatičnom predstavom Kolodvor. Mađarska je izvrsno izvela ples flamenco s objašnjenjima pojedinih simbola i pokreta, što je bilo jako zanimljivo i dobro usklađeno.

Finska predstava Elline's almost here je gotovo izazvala jezu, ali glumački je bila perfektno izvedena. I kostimi odnosno crne vreće su bili posebni, dali su cijeloj predstavi još veći efekt.

Četvrti, zadnji dan festivala posjetili smo Savez udruga gluhih

Estonke u narodnim nošnjama

Estonije (EAD). Zgrada je stara, slabo održavana te vapi za obnovom. Nakon toga bio je ručak, a onda se nastavio rad u radionicama.

Poslije smo još razgledali i Rusko kazalište. Za kraj su nam se predstavile grupe iz Velike Britanije i Hong Konga. Britanska grupa nas je predstavom i pjesmom (neki su čujući) odvela u razmišljanja o politici, a hongkonška grupa u svijet likovnih čuda, sa svojom izvrsnom pantomimom.

Prije samog zatvaranja trebali smo pokazati što smo zapravo naučili i što ćemo ponijeti sa sobom, a to se najbolje pokazuje djelom. Za nas

je to bilo izvođenje zajedničkog performansa koji smo izveli uspješno, na što smo bili jako ponosni.

Festival je nakon četverodnevnog druženja završio nezaboravnom gala večerom i nadom da se za dvije godine vidimo na idućem festivalu koji će se održati u Mađarskoj.

tekst: Lino Ujčić
fotografije: Lino Ujčić
karikature: Lino Ujčić

SIGN DANCE SPACE

Lpan

karikature: Lino Ujčić

sudionici međunarodne razmjene mladih u Zagrebu 25. lipnja - 1. srpnja

INTERVJU - SIGN DANCE SPACE / RAZMJENA MLADIH

Voditeljice grupa mladih i mlade gluhe, nagluhe i čujuće sudionice iz Slovenije, Srbije i Hrvatske intervjuirala je Ružica Kežman, članica Udruge «Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih – DLAN».

1. Veronika Ciglar (Slovenija)
2. Maja Kuzma (Slovenija)
3. Jelena Stojiljković (Srbija)
4. Stojan Simić (Srbija)
5. Marta Slamić (Hrvatska)
6. Barbara Bursać (Hrvatska)

Veronika Ciglar (čujuća, Slovenija)

1. Predstavljanje

Radim kao profesorica slovenskog jezika u srednjoj strukovnoj školi, osam sam godina u Zavodu za gluhe i nagluhe u Ljubljani i radim kao tumač znakovnog jezika.

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice? (Da nešto naučite, radi iskustva? Radi druženja? Radi gluhih?...)

Organizirala sam početni tečaj znakovnog jezika za čujuće stu-

dente preko studentske organizacije, zajedno s dvjema osobama oštećena sluha, među kojima je i Maja Kuzma koja je došla na plesnu radionicu. Davala sam informacije gluhim, nagluhim i čujućim osobama srednje strukovne škole o međunarodnom projektu, razmjeni integracije mladih gluhih, nagluhih i čujućih osoba uz organizatoricu Ajdu Pfifer iz kulturnog društva Center plesa iz Maribora.

intervju sa Veronikom Ciglar

Svi su bili zainteresirani i motivirani te su imali želju nešto naučiti zbog međunarodne suradnje s mladim osobama iz Hrvatske i Srbije.

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Kao voditeljica grupe mladih gluhih, nagluhih i čujućih osoba, prvi put sam u tom međunarodnom projektu. Naučila sam puno toga od Udruge «Kazalište, vizualne umjetnosti i kultura Gluhih – DLAN», u vezi njihove izvrsne organizacije, voditelja plesnih radionica, o stvaranju međunarodne partnerske mreže, o razmjeni znanja i različitih iskustava.

Naučila sam da neke stvari mogu biti bolje, drugačije, kvalitetnije... Kroz sve interaktivne radionice sam promatrala što se događa s mladim gluhim, nagluhim i čujućim osobama, kako prolaze kroz sve faze i pokazuju osjećaje:

uzbuđenje, interes, radoznalost, strah, nesigurnost i kako opisuju sebe i svoj život.

Ovo saznanje i općenito je vrlo zanimljivo iskustvo. U Sloveniji je jači razvoj znakovnog jezika od onog u Hrvatskoj i Srbiji pa je kroz te radionice pružena mogućnost sudionicima da ovladaju drugim znakovnim jezicima koji su slični, no ipak različiti.

4. Vaš dojam o projektu?

Jako mi se sviđa projekt. Sviđa mi se što su plesni voditelji radionica poticali i ohrabivali mlade gluhe i nagluhe na aktivno uključivanje u plesnim cjelinama. Zapravo u Ljubljani nije dovoljno razvijena ta sfera kulturnog života, ples, i mi ćemo s iskustvima i ambicijom širenja svog znanja drugim gluhim i nagluhim osobama tu praksu tamo primijeniti te ćemo im pružiti mogućnost umjetničkog izražavanja kroz ples.

5. Vaša poruka mladim, gluhim, nagluhim osobama?

Vi ste samo gluhi, to vas ne sprečava da ostvarite vaše snove. Postoji put!

Maja Kuzma (gluha, Slovenija)

1. Predstavljanje

Ja sam gluha od rođenja, kao i moji roditelji, na koje sam jako ponosna. Završila sam osnovnu školu za gluhe te redovnu srednju školu. Studentica sam, na 5. godini. Zapravo sam sada apsolventica Fakulteta za kemiju i kemijsku tehnologiju u Ljubljani.

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice?

(Da nešto naučite, radi iskustva? Radi druženja? Radi gluhih?...)

Volim glazbu, ples. U sebi osjećam vibracije koje me potiču na plesne pokrete. Imam smisla

i talent za hip-hop. Imam jaku želju i volju naučiti neke plesne tehnike. Cilj mi je bio da kroz te radionice uvidim što mogu, što znam i da tako gradim svoja znanja učeći te da se usavršim u umjetničko-plesnom izražavanju.

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Na tim radionicama, zahvaljujući plesnim voditeljima, sama sam sebe gradila, uvidjela što mogu i što znam, popravila svoje greške. Tako sam stekla zanimljiva i poučna iskustva.

Ponosna sam što mogu pokazati svoje plesne vještine bez obzira na moju gluhoću.

4. Vaš dojam o projektu?

Uživala sam u projektu. Učila sam od drugih kroz druženja s gluhim, nagluhim i čujućim osobama.

intervju sa Majom Kuzma

Ja sam otvorena i spontana osoba, nemam nikakvih problema u komunikaciji sa čujućima. Divno je i nezaboravno to što sam upoznala gluhe i nagluhe iz Hrvatske i Srbije s kojima sam se družila.

5. Vaša poruka mladim, gluhim, nagluhim osobama?

Život je jedan, živi svoje znanje. Ako nešto voliš, ovo je rad. Ne gledaj druge, gledaj sebe te ono što voliš. Ponosite se što ste gluhi; imate svoje ruke, noge, oči te možete raditi sve! Volim vas!

Jelena Stojiljković (čujuća, Srbija)

1. Predstavljanje

Radim kao plesačica i glumica u kazalištu u Beogradu te na sinkronizaciji u crtanim filmovima.

Članica sam nevladine organizacije «Hajde da.....» koja želi ostvariti suradnju osoba s invaliditetom i čujućih plesača i koreografa suvremenog plesa. Tu grupu su pokrenuli mladi stručnjaci u polju primijenjene psihologije. Oni su željeli svoja profesionalna znanja

iskoristiti u cilju osnaživanja pojedinih i grupa da razvijaju svoje potencijale i odnose s drugima i drugačijima od sebe i da aktivno sudjeluju u stvaranju humanije zajednice u kojoj žive. Rade predstave u kojima sudjeluju osobe s invaliditetom i čujućih plesači. Svi invalidi su ravnopravni!

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice?

Kao voditeljica svoje grupe mladih gluhih, nagluhих i čujućih, kroz te radionice sam željela bolje upoznati kulturu gluhih, bolje naučiti znakovni jezik, družiti se s gluhim i nagluhim osobama različitih nacija. Radionica želi i radi na tome da povezuje mlade različitih nacija koji pokazuju interes da probaju i nauče različite plesne tehnike. To je prilika da se mladi gluhi i nagluhi iz ovih zemalja druže, plesno izražavaju i pokažu svoje umijeće široj javnosti.

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Tijekom druženja na radionicama naučila sam jednoručnu abecedu,

spoznala sam da nema velikih razlika u znakovnom jeziku, upoznala kulturu gluhih, njihove različite interese. Naučila sam hip-hop. Promatrala sam kako mladi gluhi brzo uče različite plesne tehnike, jer osjećaju vibracije i imaju osjećaj za ritam i ples.

4. Vaš dojam o projektu?

Tu sam vidjela razlike između mladih različitih država, njihove interese u radu koji variraju. Kako mladi različito reagiraju na izazovne situacije, treba im usaditi solidarnost i toleranciju. Treba do maksimuma produbiti razumijevanje među mladim gluhim, nagluhim i čujućim osobama iz različitih zemalja. Valja poticati dublje razumijevanje potreba i izazova s kojima se susreću mladi gluhi i nagluhi.

5. Vaša poruka mladim, gluhim, nagluhim osobama?

Možete sve, samo ako to hoćete i želite! Treba više vježbati i do maksimuma osnaživati mlade pojedince za plesno izražavanje, da pokažu svoje umijeće!

Stojan Simić (gluh, Srbija)

1. Predstavljanje

Kao gluha osoba završio sam u Beogradu Osnovnu školu za djecu oštećenog sluha i govora «Radivoje Popović» i srednju školu za gluhe – smjer: krojač. Radim 10 godina kao profesor tekstilne struke u toj srednjoj školi. U slobodno vrijeme bavim se kazalištem i plesom; zapravo sam profesionalni plesač.

intervju sa Jelenom Stojilković i Stojanom Simić

Marta Slamić (čujuća, Hrvatska)

1. Predstavljanje

Imam 20 godina. Studentica sam 2. godine logopedije na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu.

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice?

Na fakultetu sam, od Angela Naumovskog, dobila informacije o međunarodnom projektu, o razmjeni mladih gluhih, nagluhih i čujućih osoba iz različitih zemalja kroz radionice kreativnog plesa. Pokazala sam interes za sudjelovanje u projektu, za rad kroz te radionice.

2008. godine organizacija mladih «Hajde da...» koja poziva i okuplja sve osobe s invaliditetom (gluhe, nagluhe i slijepe) zainteresirane za plesne i kazališne tehnike, prepoznala je moj talent za ples i moje plesne vještine. Zahvaljujući članu te organizacije, Jeleni Stojilković, i mojem plesnom umijeću, sudjelujem u plesnim predstavama sa čujućim plesačima. Tu nema prepreka mojem uspjehu. Tu smo svi jednaki, bez obzira na gluhoću.

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice?

Došao sam tu da pokažem svoje plesne sposobnosti i da dam priliku mladim gluhim, nagluhim i čujućim osobama iz Hrvatske i Slovenije da probaju i nauče plesne tehnike. Da se družim s njima kroz upoznavanja i da razmjenjujemo iskustva kroz suradnju u kulturnim i umjetničkim

procesima.

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Ja sebe «vidim» u plesu. To sam ja! Imam dovoljno iskustva, sve znam. Zapravo, drugi mladi uče od mene i rado njima pomažem sa savjetima i odgovorima na pitanja.

4. Vaš dojam o projektu?

Uživam u plesu i plesnim radionicama! Plesni voditelji radionica su izvrsni i rade na poticanju mladih na aktivno uključivanje; da sami osmišljavaju kratke plesne cjeline. Vrlo ugodna i topla atmosfera; druženja s mladim osobama su nezaboravna.

5. Vaša poruka mladim, gluhim, nagluhim osobama?

Budite motivirani i možete sve ako želite! Imate osjećaj za ritam i ples!

Zapravo, više sam zainteresirana za druženje i komunikaciju s gluhim i nagluhim osobama. Godinu dana učim znakovni jezik i vidim da nije dovoljno samo učenje znakovnog jezika kroz tečaj. Želim upoznati kulturu gluhih, razgovarati i družiti se s njima. Želim upoznati znakovni jezik drugih nacija i što bolje ovladati hrvatskim znakovnim jezikom. Volim ples i želim probati učiti neke plesne tehnike.

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Najvažnije je što sam mogla komunicirati s gluhim i nagluhim osobama, kroz upoznavanja, druženja, u radionicama dijaloga i kreativnog plesa. U početku me bilo strah kako komunicirati s njima, strah nerazumijevanja... Poslije sam probila led pokušavajući i trudeći se polako komunicirati s njima. Gluhi su pokazali strpljenje za mene. Naučila sam neke plesne vještine u radu s mladim gluhim, nagluhim i čujućim osobama iz različitih zemalja.

intervju sa Martom Slamić

4. Vaš dojam o projektu?

Jako sam zadovoljna što sam sudjelovala u tom projektu, puno sam saznala o kulturi gluhih i znakovnom jeziku. Prekrasno i zanimljivo iskustvo! Obožavam ples, a vidjela sam da i gluhi imaju ritam i osjećaj za ples. Mene se dojmilo da su gluhi otvoreniji i spontaniji od čujućih.

I dalje ću se truditi što više i bolje upoznavati njihovu kulturu i usavršiti se u komuniciranju znakovnim jezikom.

5. Vaša poruka mladim, gluhim i nagluhim osobama?

Možete raditi sve! Sposobni ste za sve! Poručujem čujućima da trebaju imati više strpljenja i razumijevanja za potrebe gluhih, za njihovo školovanje i zapošljavanje.

Barbara Bursać (gluha, Hrvatska)

1. Predstavljanje

Imam 23 godine, iz Makarske sam.

Studiram kostimografiju na Tekstilno-tehnološkom fakultetu u Zagrebu. Sluh sam izgubila kao beba, odrasla sam u redovitom obrazovanju. Do početka studiranja u Zagrebu bila sam među čujućima i u obiteljima iz kojih sam ja jedina nagluha osoba. Počela sam upoznavati gluhe prije skoro 3 i pol godine... I još od njih učim znakovni jezik. :)

2. Što je vas potaklo da dođete na ove plesne radionice?

(Da nešto naučite, radi iskustva? Radi druženja? Radi gluhih?...)

Za plesne radionice je zaslužan voditelj Angel Naumovski, koji je predložio da se pridružim grupi gluhih i nagluhih, da upoznam mlade ljude iz drugih država, što je na kraju ispala odlična zabava. Dosta sam upoznala gluhe i čujuće, naučila sam ponešto o njima i pokazali su mi svoj interes za ples.

Zaista ih cijenim i divim im se, a za to trebam zahvaliti Angelu i Sandri koji su nas vodili i motivirali na aktivno sudjelovanje u plesnim

radionicama. Predstavili smo svoju udrugu «Dlan» i grupu mladih u drugim državama, te učili nove plesne korake. Zato jedva čekam iduće pustolovine!

3. Što ste naučili na ovim plesnim radionicama?

Naučila sam bolje upoznati sebe i druge - nekako su vrlo posebni kad ostavljaju takav pozitivan dojam na mene. Cijenim ih jer su mi predstavili svoje zemlje, kulture, jer se snalaze gluhi u školama i na poslu. Pokazali su mi kako poboljšati način života, kako se boriti za svoja prava među čujućima. Saznala sam dosta detalja za uspoređivanje svoje države s drugima, bilo je to vrlo zanimljivo i poučno iskustvo.

4. Vaš dojam o projektu?

Voditelji plesnih radionica su nas na razne načine poticali i motivirali da pokažemo svoje plesne vještine, da budemo kreativni. Svi mladi su mi pokazali načine, svoje ideje o suvremenom plesu, vrste plesa, stilove, divan osjećaj za ritam, muziku, ples. Zaista su bili marljivi i poželjeli su pokazati plesne korake. Na plesnim radionicama osjećao sam kao da si u svijetu plesa, kao da si u filmu Step up :))

Komunikacija se s gluhim iz Slovenije i Srbije nekako nalazila na relaciji sporazumijevanja. Ne znam međunarodni znakovni jezik, ali sreća je da smo imali "stari zajednički jezik" - uspjeli smo sve razumjeti. Znala sam dosta dobro srpski jezik, jer tamo imam rodbinu. Slovenski ne znam baš dobro, iako su slični, ali kako kažu, sve je moguće razumjeti ako postoji znakovni jezik.

sudionici iz Slovenije

Dok sam s mladima razgovarala na znakovnom jeziku, osjećala sam kao da su mi to prijatelji, posebni i zabavni prijatelji. Osjećaj je kao da si u obitelji, zahvalna sam na tome.

5. Vaša poruka mladim, gluhim, nagluhim osobama?

Živi život! Jer život je izazov i pun iznenađenja, zato se pripremi! I bitno je da se uvijek boriš za ono što želiš, jer cilj je uvijek pobijediti. ;)

Osim ovih koje sam intervjuirala, i ostali mladi gluhi, nagluhi i čujućí sudionici iz Slovenije, Srbije i Hrvatske bili su oduševljeni ovim međunarodnim projektom. Svi su zahvalni plesnim voditeljima radionica Sandri Banić Naumovski i Angelu Naumovskom, predsjedniku Udruge «DLAN» koji je bio i koordinator razmjene mladih. Sudionici su također bili puni lijepih dojmova i saznanja o mogućnostima koje gluhe i

nagluhe osobe imaju u području kulture i umjetnosti. Svi su kroz radionice kreativnog plesa pokazali interes, učili i pokazali plesne vještine. Plesni voditelji su poticali mlade na aktivno uključivanje tako da sami osmisle kratke plesne cjeline. Gluhi su ponosni što mogu plesati, bez obzira na oštećenje sluha.

Kroz interaktivne radionice o aktivnom europskom građanstvu, o položaju gluhih u EU, svi su

slušali o situaciji u Sloveniji, Srbiji i Hrvatskoj. Kroz radionice interkulturalnog dijaloga svi su se sudionici iz različitih zemalja povezali, lijepo družili i upoznavali se te ovladali komunikacijom drugim znakovnim jezicima. Čujućí sudionici su upoznali kulturu gluhih i njihov jezik.

Radionica - internacionalni znakovni jezik - bila je jako zanimljiva. Angel Naumovski je govorio općenito o tom znakovnom jeziku i o znakovnim jezicima država koje su bile uključene u razmjenu mladih, jezicima koji su slični no ipak različiti. Mladi iz različitih zemalja su na znakovnom jeziku pokazali sljedeću rečenicu: «Dragi prijatelji, dobro došli u Zagreb!» Neki su pokazali tu rečenicu na ASL-u i na francuskom znakovnom jeziku. Vladala je vrlo topla i ugodno-zabavna atmosfera, nabijena emocijama i muzikom. Svi su bili kao jedna obitelj!

Na kraju, sretni i uzbuđeni, polaznici su pokazali svoju plesnu prezentaciju, i to veoma uspješno.

sudionici iz Srbije

sudionici iz Hrvatske

Kroz takvu razmjenu u radionicama, mladi iz različitih zemalja stekli su bolje socijalne vještine, bolje međusobno razumijevanje, povećanje samoinicijativnosti, samopouzdanja i sigurnosti i bolje ovladavanje komunikacijom

drugim znakovnim jezicima! Da gluhe i nagluhe osobe mogu uživati u plesu i ritmici, dapače, pokazivati izvrsne rezultate u vidu svladavanja različitih varijacija iz sfere plesne umjetnosti, najbolje

pokazuje primjer grupe mladih iz različitih zemalja.

«Bez muke nema nauke!»

«Uradi, stvori najprije nešto da upoznaš sebe.»

Riječima «ja to ne mogu» nitko nikada nije postigao ništa; «pokušat ću» stvara čuda. (George P. Burnham)

«Svako vrijedno postignuće, malo ili veliko, sastoji se od nekoliko koraka: početka, borbe i pobjede.»

*tekst: Ružica Kežman, prof. defektolog
fotografije: Lino Ujčić*

KUHARSTVO, REGRES I MALA/VELIKA ČUDA OVOGA LJETA

Na znanje i ravnanje svim našim prijateljima, poznanicima i obitelji, upisali smo Kuharsku školu, i naš put je malo promijenjen. Kažem – mi, moja Starija i ja, koje smo prošle s Mladom a i ostalima vrlo težak i trnovit put Godine predomišljanja, razmišljanja, velikih rasprava i odluka. Nije bilo baš bezbolno, i naizgled je bilo preko noći, no sve važne i velike stvari događaju se baš tako. Još se lani željelo i pregovaralo, ali netko je rekao da djeca trebaju slušati roditelje. Nije loša ideja, jer roditelji su iskusniji, pametniji i gledaju dugoročno.

No, u ovom slučaju treba slušati djecu, jer ono što njihove sposobnosti pa i ocjene govore, makar bile stvarno svakakve – samo je rezultat volje, ne-volje, i općenito – to je njihov a ne naš rezultat. Znam ljude koji su uvjerali svoju djecu svakakvim obećanjima, kaznama i zabranama u bolje uspjehe u školi, i vjerojatno su u pravu.

No, kako sam dosta liberalno odgojena, uz autoritet oca i profesora koji nikad s time nije imao problema, naišla sam na brdo problema u odgoju svojih vrlo živahnih potomaka, ni manje ni više nego kćeri sportaša, Olimpijca (da da, onog koji je zajedno s ostalima ostao zakinut za mirovinu Gluhih olimpijaca, što

bi i nama dobro došlo, jer smo i mi dale polog u različitim i bitnim fazama tih događanja - ili smo bile u trbuhu ili van njega, ali uvijek smo strpljivo podnašale sve što uz to ide – ali same smo sebi na kraju bile nagrada.)

Da izađem iz te dugačke zgrade, uspjele smo se i upisati i posvađati, jer nije sve još gotovo, tek počinje, tek krećemo u rujnu. Upisu djece u srednju školu dajem na ljestvici od 1-10 čistu desetku, a još kad vam je to 2...

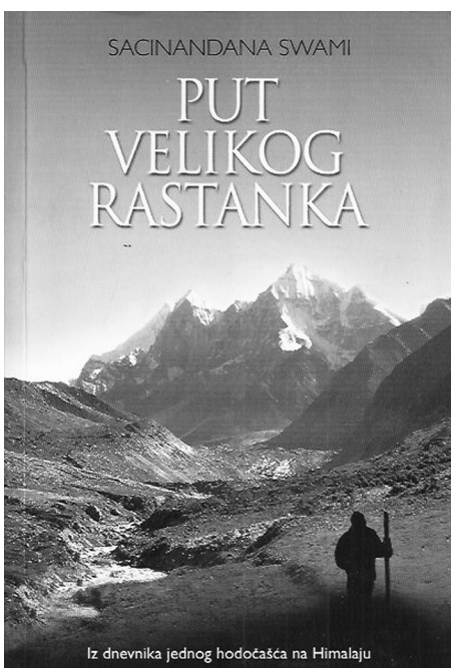
S godinama sve lošije podnosim stres. Junački sam ga podnosila još do prije par godina, ležerno pišući o svojem statusu, koji mi se danas ne čini tako loš. Starija kći mi skuha, mlađa mi uglavnom povremeno izmasira stopala, nekad se jako volimo, a nekad se želimo sve tri rastati, baš kao ja i njihov tata.

koju sada naručujem, „Put velikog rastanka“ S. S.-a, zaključujem da je život zapravo čitav pun nekih rastanaka. Moraš se rastati od djetinjstva, od nižih razreda, od osnovne škole i kolega i prijatelja, od prvih ljubavi, od sna o toj i toj školi – i da ne nabrajam – jednostavno nije išlo.

Ono što mene uče moje kćeri je „chillaj, mama“, opusti se, ne nerviraj se, sve će biti dobro. Ali malo mi je bilo preveć događaja koji su me stavili na kušnju. Ili nisam dovoljno opuštena, ili nemam dovoljno povjerenja i optimizma u povoljne ishode događaja; „Pa mama, ti na sve gledaš kao na katastrofu i problem, a to je sve zato da se nešto nauči“, kaže Starija.

I tako, idemo gore-dolje, hali-gali, a nadamo se, chillamo i opuštamo se koliko možemo, ja najviše na poslu uz svoje knjige a one svirajući po mojim živicama, sitnicama koje život znače. U iščekivanju regresa, kao i većina ljudi, bila sam apatična, no u jednom trenutku radilo mi se samo o par dana na moru, i nećeš ti, uzela sam stvar u svoje ruke, žena mi je dala novac iz neke zajedničke kase, da ne čekam.

Ima stvarno ljubaznih ljudi koji zaslužuju i više od jedne ciglice kave. I tako sam došla na Krk. Odmah moram spomenuti, poveznica s gluhima i Krkom je – da da, jedan gluhi je u ovom mjestu a drugi u onom, nadam se da su se podružili. Ja nisam

Sve u svemu, čekajući knjigu

imala vremena, osim za kupanje i da vidim malo te ljepote. Čist, ekološki napredan i vrlo kulturni otok, s obzirom na to da je kolijevka hrvatske pismenosti, moram to naglasiti.

Druga je stvar da nisam stigla u Omišalj odakle je naš, sada već pokojni, gluhi slikar Ivan Fanuko, koji je boravio najprije u selu Sv. Vid, gdje sam odsjela par dana, a i prije 11 godina, kad se kovala zlatna Olimpijska medalja u Rimu, pa sam ostavši bez muža i auta klipsala uzduž i poprijeko relacijom Malinska - Sv. Vid, i junački smršavila par kila, što mi je dobro došlo.

No, teško mi se odvajati od mojih kila, pa mi je tad i puklo srce; sad se više ne sjećam je li to zbog pješaćenja, odvajanja od kila ili jer sam se osjećala napušteno sa svekrvom i dvoje sitne dječice – **DOK SE KOVALA ZLATNA MEDALJA.**

Ja sam kao i obično vrlo sebična, i ostaje mi samo osjećaj da sam i ja u svemu tome ostala totalno diskriminirana kao žena, kao gluha i kao osoba koja ne vozi auto. A najviše kao osoba koja se nije mogla izboriti za svoju medalju.

No, idemo dalje, regres je došao u ruke i kupljena je karta – uspjela sam doći na more!! Mlađa i ja smo slikale i uzdisale, Dobri tata i djed nas je odmah odvezao na kupanje. Nema ni traga pješaćenju osim prema dolje, što je lako. Mala je velika, više nije beba. Ja imam odličan aparat i rijetko se sjetim da sam gluha. Imam i jedanaestogodišnje iskustvo ljetovanja bez muža, kao i dvadesetogodišnje iskustvo života bez njega, a tri godine potpuno samostalnog života s Plodovima Olimpijske Ljubavi.

Što da vam kažem, kao da dođete u jedno divno mjesto koje liči raj, sve je mirno, plavi se more, sunce sije, čak je i suša.

osjetila, ali nije li ona prilika za promjenu i rast?

Razmislite, Gluhi sportaši, koliko ste dobili, a ne koliko vam se oduzelo. Dobili ste puno. Priliku za besplatnu opremu, put, džeparac i putovanja po cijelome svijetu. Iskusili ste adrenalin, osjećaj slave i moći koja opija. Mogli ste nekom ostavljati žene i malu djecu, bez problema.

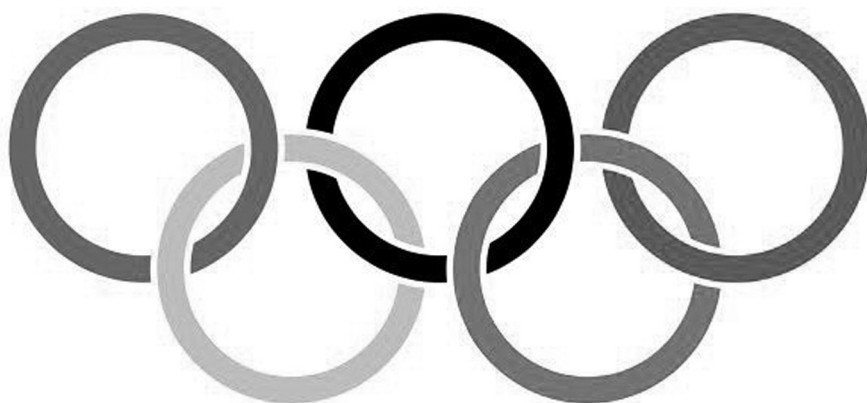
Kad se ide u boj, ne pita se. Dobili ste obožavateljice i imali ste zabave nakon uspjeha, uživali ste u njima. I napokon, dobili ste višekratno velikocifrene nagrade, od kojih se zavrti običnom čovjeku/ženi u glavi. Sada ste diskriminirani jer ste – gluhi. Čisto sumnjam, bit će da država nema novaca.

Mislim da me ne znate, ja sam Petra. Petra? Bivša žena tog i tog, rukometaša. AAAAAAAAAAAAAAAAAA - sine vam!

Dakle, postoji i druga strana medalje. Čini mi se da sam na njoj ja, moja djeca, moji snovi i moj današnji život. Koji uopće nije loš.

Sve u svemu, ovo je ljeto bilo puno malih mirakula.

Vaša Petra

Vidite, sve je to prošlost, pa čak i G. Fanuko, no njegove slike će zauvijek ostati. Zauvijek će ostati i Olimpijske medalje, i činjenica da su Gluhi diskriminirani.

Malo je čovjeku potrebno da bude sretan, uz žive roditelje koji su spremni opet voziti vas i kuhati za vas, i uz dijete koje je mirno, dobro i samo pliva i čita. Ni traga diskriminaciji. Kriza se doduše

KAKO TO POKAZATI?

Praksa, teorija i filozofija obrazovanja gluhih

Ključne riječi: gluhoća, identitet, svijet gluhih, svijest

Uvod

Filozof Alan Watts je u knjizi *Mudrost nesigurnosti* (1994.) zapisao da je govorni jezik istisnuo prvotni znakovni jezik čovječanstva. Time je dao na znanje da je nekoć postojao znakovni jezik koji je ostao i postao jedan od načina sporazumijevanja gluhih. Francuska filozofkinja Simone de Beauvoir nekoć je rekla da se ženom ne rađa, nego se ženom postaje. Iz toga proizlazi misao da se gluhim ne rađa nego da to netko postaje zbog okoline; misao koju je već u svom magistarskom radu upotrijebio učitelj matematike gluhih Dušan Dvorščak.

Gluhi, identitet i škola

Nekad su na gluhoću gledali s pozicije medicine, dok danas gledaju na nju s pozicije sociologije. Kakvi pogledi prevladavaju u obrazovanju gluhih u Sloveniji? Kakva je mogućnost identiteta gluhih u obrazovanju i kakve su želje i prirodne potrebe gluhih u obrazovanju? Kakve su mogućnosti uspostavljanja mostova između svijeta gluhih i svijeta čujućih i jesu li to zaista dva različita svijeta?

Većina na prvi pogled zaključuje da je poučavanje gluhih zahtjevan

posao za koji je potrebno specijalno pedagoško znanje, tj. surdopedagogija i da je znakovni jezik nešto zapleteno i tajnovito. Mitovi o gluhima su u čujućoj sredini nešto što rađa pitanja poput jesu li gluhi jednaki po inteligenciji, kako načiniti pravi korak prema gluhima, kako s njima komunicirati, kako odznakovati frazu, je li znakovni jezik manje vrijedan od oralnoga, postoje li kakve operacije kojima bi im se vratio sluh (to pogrešno mišljenje lako vodi do trauma kod gluhih jer operacija kohlearnog implantata nije uvijek rješenje) itd.

Gledati na gluhoću djeteta s jednoga ili dva stajališta pogrešno je; prvo s gledišta medicine (kad medicinska struka potvrdi dijagnozu: gluho dijete) a onda i s gledišta surdopedagogije (kod odraslih gluhih još i s gledišta jezične i kulturne manjine). U stvarnosti, važnu ulogu u pozadini igraju ključni čimbenici, a to su vidljivi i nevidljivi identiteti roditelja, učitelja, identiteti okoline, klima škole, tehnička pomagala, tradicija i po svijest gluhih, kultura i jezik koji

je jedan od najmoćnijih faktora u pristupu svakoj marginalnoj skupini, bez obzira na razlike, jer se s istom situacijom susreću i jezične manjine u većinskoj okolini.

Za razumijevanje različitih okolina, za svijet gluhih i svijet čujućih, nužna je obostrana svijest o potrebama i mogućnostima komuniciranja. S tom se pojavom susrećem u različitim ulogama, prvo u ulozi gluhe učenice pa onda u ulozi učiteljice gluhih i kao gluha intelektualka. Za gluho dijete na prvome je mjestu potpora roditelja i obiteljsko okruženje, koji gluhoću prihvaćaju kao nešto prirodno bez stigmatizacije ili etiketiranja, te njihov odnos prema okolini i školi.

K tome je utjecaj školske okoline velik; školska sredina daje bitne podatke već za vrijeme prvih godina školovanja, o učiteljima i školskoj sredini ovisi kakvu poruku daje gluhome djetetu. Sad se postavlja pitanje nudi li Zavod danas gluhoj djeci poticajne uvjete kao zdrava sredina ili ne, te je li ta sredina prije bila poticajnija? Stigmatiziramo li danas gluho djecu u odnosu prema čujućoj djeci izvan Zavoda ili u odnosu prema čujućoj djeci i autistima koji su također u Zavodu? Kakve će biti dugoročne posljedice za gluho djecu?

Nekad je u školama za gluhe vladao veliki stereotip za gluho djecu da ih čujuća sredina odbacuje i zato nisu tražili kontakt sa čujućima, također i zbog obiteljske sredine i roditelja. Osjećaj neprihvaćenosti od strane čujuće sredine bio je dodatno breme za gluho djecu. Mlađi su učenici od starijih učenika primali različite infor-

macije o tome kako okolina gleda na gluhe - između ostaloga se učvrstilo mišljenje da je biti gluh za čujuću okolinu nešto loše, da su glupi. Gluhi su se učenici sramili gluhoće.

Od takvog su se etiketiranja gluhi učenici sve vrijeme branili, ali su ga i nehotice potvrđivali na različite načine; od nerazumijevanja čujućih, nejasnih poruka od strane učitelja, roditelja i čujućih vršnjaka. Ta se slika duboko utisnula u njihov identitet. Pa i ona gluha djeca koja su govor naučila artikulirati što su god bolje mogla, bila su okolini često nerazumljiva, nisu se usudila ići u trgovinu ili uspostavljati kontakt s vršnjacima kod kuće ako im nisu pomagali roditelji. Nagluhi su učenici bili u prednosti i uspješniji u njegovanju kontakata.

Tome je bila primjerena i odluka o odabiru srednje škole. Većina je odabrala srednju školu u Zavodu za gluhe i nagluhe u Ljubljani, a rijetki školu u okolici svoga doma, gdje su imali iskustva s prijašnjim generacijama gluhih. Često sam bila zabrinuta: kako ću uspješno završiti školu, a potom fakultet. Sve su te sumnje dolazile od učitelja koji su učili gluhe. I što onda imamo danas? Zato je nužno osvješćivanje, kako djece, tako i roditelja i učitelja i školske sredine, da su svi ciljevi dostizni, da nema nikakve stigmatizacije; gluhoća je poseban i zato veći izazov.

Zato je nužno već u školama za gluhe osvijestiti učenike da čujuća sredina želi inicijativu od strane gluhih i da se oni jednako tako boje kao i gluhi sami. Tako bi bilo mnogo manje trauma kod gluhih učenika. Kad bismo uveli manje skupine u vrtićima i osnovnim školama s polovicom populacije čujuće i polovicom populacije

gluhe djece, opazili bismo obostrani napredak. Za nekoliko mjeseci ne bismo primijetili koje je dijete ili učenik gluh ili čujući.

Gluhi bi stekli samopouzdanje i znanje, a čujući znanje i bogatu komunikaciju. Odličan je primjer uspješne prakse škola Royal Institute u Sidneyu, koja uključuje obostranu integraciju kako gluhe, tako i čujuće djece. To je prava integracija koja jednako poštuje obje strane. Slovenski sociolog Stane Južnič zapisao je: „Da bi pojedinac živio u društvu, mora uvažavati da je tako ne samo s njim nego i s drugima. S tim drugima, suljudima, mora odmjeravati svoj vlastiti položaj.

Od drugih se ne može odijeliti jer je, recimo tako, identifikacijski ovisan. Drugi reflektiraju njegovo postojanje i njegovu prisutnost, od njih se 'odbijaju' njegovi postupci i mnogo je takvih koji ih se neposredno tiču. U konačnoj instanci, drugi određuju identitet pojedincu.“ (Južnič, 1993: 102) Južničeva je misao odgovor na jedno od brojnih pitanja u poučavanju gluhe djece i mladih.

Nadalje, Južnič navodi iskrene misli o stigmatizaciji: „Stigmatizirani pojedinac se inače lako odupire stigmatu, lako reagira na nju jezom, mržnjom i otporom. No to ništa ne mijenja, nego je više konačni dokaz da svojim neprimjerenim ponašanjem stigmatizirani pojedinac potvrđuje da je stigmatu zaslužio. Pojedinac stoga stigmatu lako odbacuje, pogotovo ako ne

ide onako kako sam o sebi sudi, za istinitu informaciju o stvarnom identitetu.

Tako je se ne može osloboditi, ako mu je ne oduzme društvena okolina, koja je identitet zapravo i propisala, postavila i definirala.“ (Južnič, 1993: 124)

To objašnjava više dilema. Jedna od njih je kako su gluha djeca naporna te kako je gluhoj djeci teško formirati taj nutarnji identitet i moć u obrazovanju još od najranijih godina, ukoliko odrasli daju dvoznačne poruke, od djelomičnog prihvatanja ili neprihvatanja društvene okoline do učitelja koji imaju znanje surdopedagogije i nešto od osnove znakovnog jezika, ali ne i znanja o življenju i komunikaciji gluhih u cjelini. Učitelj stranoga jezika proživjet će dio vremena u inozemstvu, kako bi znanju stranoga jezika dodao još i mentalitet, kulturu te nevidljive karakteristike okoline.

On upotrebljava jezik i brojna iskustva u komunikaciji u stranome jeziku za koji se obrazuje te tako oblikuje identitet učitelja stranoga jezika i stranu okolinu prenosi u školsku sredinu. To daje težinu njegovom uspješnom pedagoškom radu i zadovoljstvu pri radu s učenicima. Tako osposobljen učitelj surdopedagog, koji je „prebivao u državi gluhih“, daje gluhome učeniku mogućnost da se identificira s učiteljem kao s pozitivnim primjerom te onda zajedno njeguju osjećaj da su u zajedničkom svijetu.

Mnogo puta gluhi učenik može osjetiti da je u svojem svijetu, a

učitelj u vlastitom svijetu; zato se unatoč znanju nekih osnova znakovnoga jezika među njima javlja barijera. Učenik neće uspješno i ekvivalentno moći usvojiti znanje koje mu posreduje učitelj jer osjeća da je kao gluha osoba ionako u podređenom položaju. Gluhi odmah osjeća kad učitelj nije taj tren usredotočen na njega te zato ne može u cijelosti prihvatiti posredovano znanje.

O ovome pišem iz vlastitog iskustva, u prošlosti i danas. Identitet učenika oblikuje se kroz komunikaciju u kojoj je važan osjećaj prihvaćenosti. Jezik se razvija kroz komunikaciju i znanje se prenosi na učenika i potiče roditelje da sudjeluju. Bez jezika nije moguće steći znanje. Za gluha je djecu usvajanje jezika puno napornije ako izlaze iz čujuće sredine u kojoj se roditelji prvi put susreću s gluhoćom.

Identitet osigurava i vizualna školska sredina u kojoj se obrazuju gluhi. U američkim su školama za gluhe i na sveučilištu Gallaudet u Washingtonu prostori prilagođeni i opremljeni najnovijom tehnologijom za gluhe. Jedino pomagalo koje sam ja poznavala bio je slušni aparat, a u školi su postojale slušalice s mikrofonom i vibratom.

Nigdje nije bilo svjetlosnih ni drugih pomagala koji gluhe potiču na neovisnost. Zato je za učenike i mlade u školama za gluhe izvanredno važna i tehnička okolina s tehničkim pomagalicama; to im daje osjećaj prihvaćanja i osjećaj da su uz pomagala još neovisniji. Danas kad Zavod slavi 110. obljetnicu, iz godine u godinu sve je

siromašniji s tehničkim pomagalicama koja su u razvijenom svijetu standardni dio opreme. Napredak na području tehničkih pomagala sve je brži. Cijeli grad Ljubljana nastoji biti prijazno i dostupno mjesto za osobe s invaliditetom.

Kakva su ta pomagala u školama za gluhe? Svjetlosna zvana, jer gluhi učenici nikad ne znaju kad tko ulazi u razred, svjetlosna upozorenja na školskim urama, svjetlosna upozorenja kod alarma i nesreća, web stranice za prevođenje (dobrodošla novost koja će se početi uvoditi po prvi puta i u Sloveniji), primjerenost ostakljenja prostora i osvjetljenje prostora (švedske škole za gluhe imaju prozore zamagljene do određene visine, tako da učenicima svjetlost ne upada u oči) i još mnogo novosti koje dolaze na tržište tehničkih pomagala.

Gluhi učenici i mladi imaju u 21. stoljeću pravo da se s njima upoznaju i da ih upotrebljavaju i u školi, a ne da se u praksi s njima susreću tek u odrasloj dobi u društvu gluhih i nagluhih, kad započnu samostalan život (gluhe majke i baby alarm, budilice, svjetlosna zvana i upozorenja). To govorim iz iskustava na poslu, u društvu i u školi za gluhe te na vlastitoj koži.

Sva nevidljiva simbolika za pozitivan identitet gluhih učenika i učenika u školama za gluhe skriva se u opremi prostora, u slikama koje vise na zidovima, u spomenicima na školskom dvorištu, u uniformama, u knjigama o važnim i uspješnim gluhim osobama koje su dostupne u školskoj knjižnici; u vrednotama koje zagovara škola, u prevoditeljima koji su sastavni dio školske sredine itd.

Klimu određuje opuštena komunikacija koja ne proizvodi audizam, umjetni geto gluhe djece i čujućih pedagoga i drugih zaposlenika u školi. Školska sredina treba poticati gluhe na što bolje samostalno obrazovanje i kreativnost pomoću knjiga, weba, razgovora, istraživanja, izrade plakata i drugih prezentacija, kazališnih igrara, športa, građanskih dužnosti, na borbu za svoja prava itd. Za školske sadržaje je važno da gluhi učenici znaju/uče i tradiciju i povijest gluhih, važne i uspješne gluhe osobe, da oblikuju pozitivno samopoštovanje i razvijaju ambicije.

Najstarije sveučilište Gallaudet za gluhe u Washingtonu ima vrlo snažnu simboliku. Iz njega izlaze jake i uspješne generacije gluhih intelektualaca koji su visoko obrazovani, koji se zapošljavaju u najrazličitijim organizacijama i na najvišim radnim mjestima ili rade s gluhima u školama. Jedan od glavnih problema na slovenskom prostoru je mala zajednica i odsutnost gluhih u javnome životu koja roditeljima daje lošiju sliku gluhih, makar su gluha djeca jednako vrijedna i intelektualno sposobna kao i čujući vršnjaci.

Engleski sociolozi Haralambos i Holborn kažu: "Bez grupne kulture članovi društva ne bi mogli komunicirati ni sudjelovati, jer bi

to prouzročilo pomutnju i nered. Kultura zato ima dva bitna svojstva: prvo, naučena je, i drugo, zajednička je. Bez nje ne bi bilo ljudskoga društva. U velikoj mjeri kultura određuje kako pripadnici društva razmišljaju i osjećaju: usmjerava njihovo djelovanje i određuje njihov pogled na život.

Članovi društva obično percipiraju svoju kulturu kao evidentnu. Postala je dio njih do te mjere da često nisu svjesni njena postojanja.“ (Haralambos, Holborn, 1999: 11) To znači da na školama leži velika odgovornost kako da oblikuju sredinu te odgovornost da na pozitivan način predstavljaju kulturu gluhih za gluhe studente i đake. Američki antropolog razvio je ideju kulturnoga siromaštva koje se kao životni uzorak prenosi s generacije na generaciju. Taj se uzorak pojavljuje i u generacijama gluhih s kulturom gluhih. Zato je utoliko važnije osvijestiti mogućnosti i putove koji će poboljšati izobrazbu gluhih na slovenskom tlu.

Što onda možemo učiniti u Zavodu za gluhe i nagluhe Ljubljana i za sveslovensko obrazovanje gluhih?

Petra Rezar, univ.prof. lik.ped.

Petra Rezar je gluha učiteljica koja je posjetila spomenute ustanove, Univerzitet Gallaudet u Washingtonu i školu Royal Institute za gluhe i slijepe u Sidneyu.

Literatura:

1. Haralambos, M. (1999), Sociologija, teme i pogledi, Ljubljana, DZS.
2. Ivasović, V (2005), Čujemo li gluhe? Na koliko decibela?, Ljubljana, Gradsko društvo gluhih Ljubljana.
3. Južnič, S. (1993), Identitet, Ljubljana, Fakultet za društvene

znanosti.

4. Schwarz, A. (2005), Moć podsvijesti: neorolingvističko programiranje, Ljubljana, Mladinska knjiga.

5. Watts, A. (1994), Mudrost nesigurnosti: poruka za eru anksioznosti/tjeskobe, Ljubljana, J. Pergar.

U okviru

Već se mnogo godina u srednjoj zdravstvenoj školi održavaju komunikacijske radionice na kojima sudjeluju gluhi učenici s gluhom učiteljicom i prevoditeljicom koja je također i učiteljica u toj školi. Rezultati radionica su pozitivni i dugoročni, odaziv je velik i premašuje očekivanja. To su dragocjena iskustva za gluhe i čujuće. Iz toga proizlazi da je izvanredno važno iskoristiti sve mogućnosti sudjelovanja, da uključujemo gluhe i čujuće već u najnježnijim godinama u grupne oblike organiziranoga obrazovanja.

Svi su na dobitku na svim razinama. S tim jača samosvijest kod gluhih, eliminira se strah i stereotipi čujućih o gluha. Komunikacijske radionice u srednjoj zdravstvenoj školi su dragocjene; zdravstveni djelatnici naime ne znaju komunicirati s gluha i zato je potrebno da se za vrijeme školovanja s njima upoznaju. Ovo su sažeci dojmova koje su zapisale učenice i učenici srednje zdravst-

vene škole Ljubljana na komunikacijskim radionicama s gluha:

„Moje je mišljenje da su takve radionice vrlo lijepe, da spoznajemo i drugu stranu života gluhih.“

„Na radionicama sam naučio pokazati svoje ime ručnom abecedom i još mnogo drugih stvari. Mislim da bismo se na taj način trebali više družiti, da upoznamo nagluhe i gluhe. Mnogo sam stvari naučio o gluhim ljudima.“

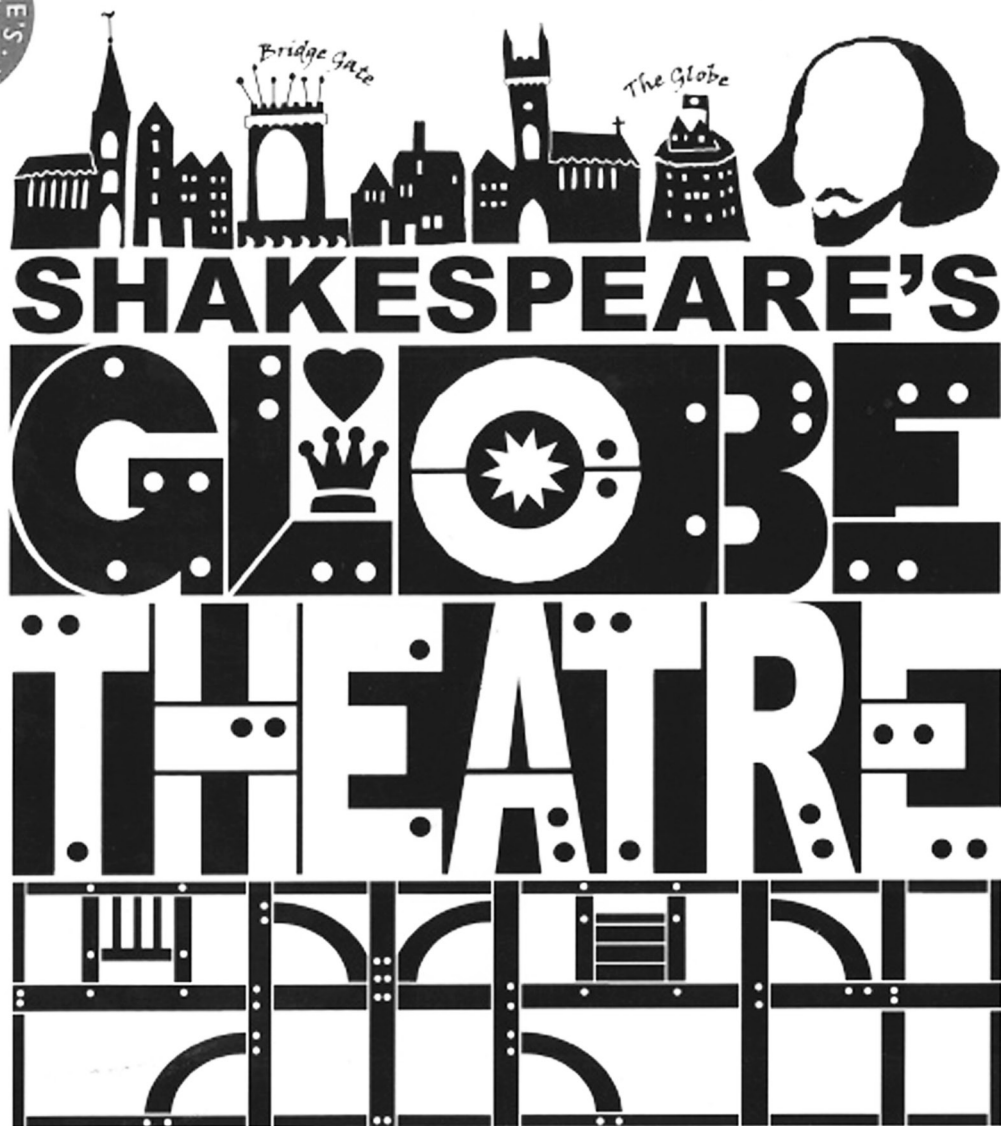
„Ta mi je radionica bila jako dobra, fantastična. Tek sada vidim i shvatila sam kako je teško biti gluha i kako to nije ugodno.“

„Na toj radionici smo naučili mnogo toga poučnog i važnog; mislim da bismo se trebali još tako družiti jer ćemo to možda trebati u životu za komunikaciju i pomoć u određenim situacijama ili za razvijanje prijateljstava i poznanstava. Tako možemo olakšati posao i

njima i sebi. Naučili smo ručnu abecedu i pokazati svoje ime.“

„Opazila sam da nisu ništa drugačiji od nas, samo što se sporazumijevaju na svoj način. Njihov je jezik vrlo zanimljiv i u kratkom sam se vremenu navikla na njega.“

GLOBE KAZALIŠTE

U srpnju smo posjetili London. Pomislit ćete da smo bili na Olimpijskim igrama, no razočarat će vas. Istina, vidjeli smo užurbanost Londona u želji za što savršenijim otvaranjem, puno reklama odnosno pozivnica sportašima i navijačima

da budu dio velikog spektakla, a vidjeli smo i nošenje olimpijske baklje. Međutim, naš je cilj bio nešto drugo: posjet najpoznatijem kazalištu - Globe kazalištu, koje se najčešće odnosi na tri kazališta u Londonu koja su vezana za Williama Shakespearea.

Originalna Globe kazališta

Originalni Globe je bio elizabetinsko kazalište izgrađeno u Southwarku, na sjevernoj strani Temze, u području poznatom kao Bankside. To kazalište je bilo jedno od većih na tom području, a ostala su bila Swan, The Rose i The Hope. Globe je bio u vlasništvu grupe glumaca koji su bili kolege u Lord

Chamberlain's Men (kasnije su postali King's Men), uključujući Shakespearea i Richarda Burbagea te njegova brata Cuthberta, i bilo je glavna scena skupine. Mnoge od Shakespeareovih drama nastalih poslije 1599. originalno su inscenirane u Globeu, uključujući Julija Cezara, Macbetha, Othella, Kralja Leara i Hamleta.

Globe je sagrađen 1599. od drva ranijeg kazališta (The Theatre) koje je sagradio otac Richarda Burbagea, James Burbage, u Shoreditchu 1576. Burbageovi su originalno imali 20-godišnji zakup mjesta na kojem je kazalište bilo sagrađeno. Kada je zakup istekao, oni su prenosili dio po dio do Temze gdje su sagradili Globe.

Prvi Globe je izgorio 1613. od vatrenog materijala iz topa korištenog za specijalne efekte tijekom izvođenja Henrika VIII, koji je zapalio krov kazališta. Odmah je izgrađeno novo kazalište, ovaj put sa zaštićenim krovom, te je ponovno otvoreno u srpnju 1614. Poput ostalih kazališta, Globe su zatvorili puritanci 1642. Bilo je uništeno 1644. kako bi se napravilo mjesta za stambeni objekt.

Njegova točna lokacija bila je nepoznata sve dok nisu bili otkriveni ostaci njegovih temelja 1989. ispod Anchor Terracea u Park Streetu. Tamo možda ima još ostataka, ali su zgrade u Park Streetu zaštićene te se nisu smjele dirati.

Izgled Globea

Globeove točne dimenzije izradili su razni stručnjaci tijekom zadnja dva stoljeća. Dokazi pokazuju da je imalo tri kata te amfiteatar na otvorenom koji je mogao dočekati 3000 gostiju. U jednoj od drama opisano je kao "ovo drveno O" te prikazano kao okrugla zgrada. Neki pretpostavljaju da je zgrada bila kružna, dok ostali smatraju da je izgledala poput osmerokuta. Arheološki dokazi pokazuju da je imala 20 strana.

Postojalo je i područje zvano „dvorište“ gdje su ljudi mogli stajati i otkuda su gledali predstavu. Oko tog dvorišta bila su tri nivoa sjedišta, koja su bila skuplja od stajaćih mjesta: prva dva su bila zvana The Twopenny Rooms, a gornji nivo The Penny Gallery.

Pozornica je bila na polovici otvorenog dvorišta. Na toj su pozornici postojala skrivena vrata kroz koja su izvođači ulazili ispod pozornice. Postojala su još jedna skrivena vrata u stražnjem dijelu pozornice, koja su bila korištena za istu svrhu. Često je taj dio ispod pozornice bio zvan „pakao“, jer su nadnaravna bića (poput duha iz Hamleta) ulazila i izlazila kroz ta vrata.

Sa svake strane pozornice krov su podupirali veliki stupovi koji su se nazivali „rajevi“ i najvjerojatnije su bili oslikani motivima neba. Skrivena vrata u rajeveima omogućavala su izvođačima da „lete“ ili decentna korištenja nekih oblika užeta.

Stražnji zid pozornice sastavljen je od 3 vrata na prvom katu i balkona na drugom. Vrata su vodila u stražnji dio gdje su se glumci oblačili i čekali svoj ulazak. Balkon je bio ispunjen glazbenicima i mogao se koristiti za dijelove koji su trebali biti povišeni, poput balkonske scene u Romeu i Juliji. Također, mogao je biti korišten kao Lord's Room, gdje su bogatiji posjetoci mogli platiti da sjede – više da budu viđeni nego da gledaju predstavu, jer su bili iza glumaca.

Moderni Globe

Na nagovor Sama Wanamakera, novi Globe je bio izgrađen po elizabetinskom planu. Otvoren je 1997. pod imenom "Shakespeareovo kazalište Globe" (Shakespeare's Globe Theatre). Predstave se održavaju tijekom cijeloga ljeta,

članovi udruge "Svijet tišine" u Cuvio

Drugu nagradu osvojio je naš slikar Ming Sheng Pi, a Pavao Bohaček je osvojio prvo mjesto za mlade umjetnike. Ostale su nagrade pripale umjetnicima iz Italije i Rusije. Puni dojмова i bogatiji za toliko novih doživljaja krenuli smo za Zagreb nadajući se novom susretu već iduće godine.

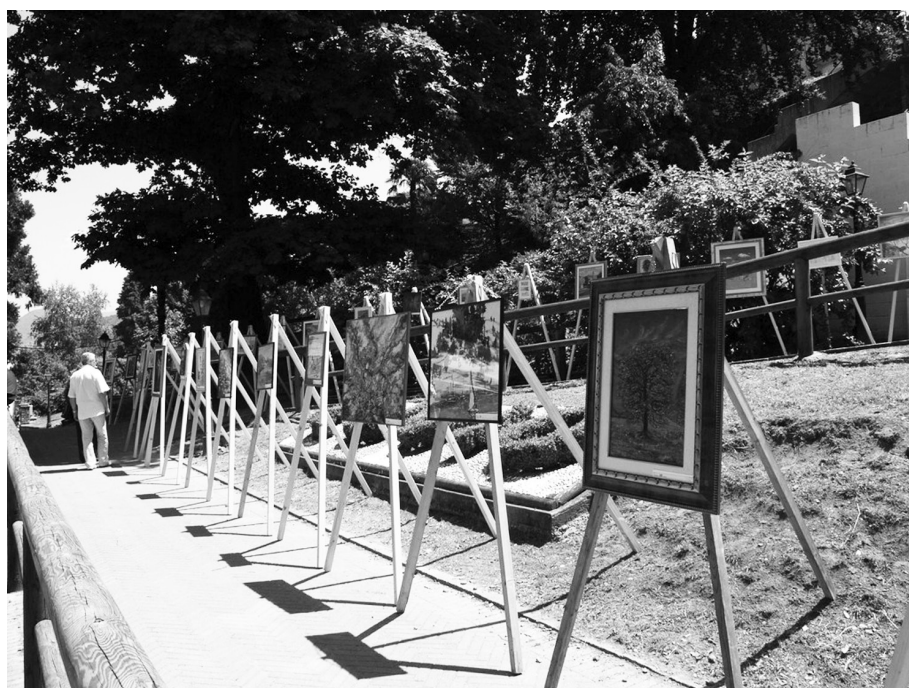
tekst: Lino Ujčić
fotografije: Lino Ujčić

nezaboravne sadržaje koje su nam omogućili organizatori.

Uz Cuvio, koji svake godine ponovo upoznajemo, ponudili su nam izlet u Varese. To je manji provincijski grad u Lombardiji koji ima oko 82 000 stanovnika. Njegov naziv je keltskog porijekla, a znači „vode“, zato što se nalazi u blizini jezera. Neki ga zovu i „Citta Giardino“ (grad zelenila, vrtova) jer je pun parkova i vrtova. Nalazi se u podnožju Svetog brda (Sacro Monte di Varese).

Posjetili smo na tom Svetom brdu krunice (14) posvećene misteriju krunice na srednjekovnom hodočasničkom putu. Izgradnja kapelica je započela 1604., 13 kapela je podignuto već do 1623., a sve je završeno 1698. godine. Poput krunice, Sveto brdo je podijeljeno na skupine po pet dijelova. Arhitektura kapela, slavoluka i fontana je različita i uglavnom inspirirana manirizmom.

Kapele su bogato ukrašene slikama i skulpturama milanskog umjetničkog kruga 17. stoljeća. Dani su nam brzo protekli u međusobnoj razmjeni ideja, misli, mnoštva životnih priča i iskustava. Onda je uslijedilo natjecanje i podjela nagrada.

DEKLARACIJA O ZNAKOVNIM JEZICIMA U EUROPSKOJ UNIJI (2010., BRUXELLES)

PREAMBULA

Mi, predstavnici nacionalnih saveza gluhih iz država članica Europske unije i pridruženih članova Islanda, Norveške i Švicarske, vjerujemo i borit ćemo se za jednaka prava gluhih i nagluhih korisnika znakovnog jezika. Mi usvajamo deklaraciju danas, na zatvaranju briselske konferencije pod nazivom: Uvođenje znakovnog jezika u zakonodavstvo (priredio dr. Adam Kos, član Europskog parlamenta Europske unije gluhih (DEU)).

NAČELA

1. Ugovori i načela Europske unije s propisima utvrđenim u

Povelji o temeljnim pravima gluhih i nagluhih

Korisnici znakovnog jezika ravnopravni su građani Europske unije te imaju pravo na slobodu kretanja.

2. Gluhe i nagluhe osobe na taj način pomažu mnogim autohtonim nacionalnim znakovnim jezicima i čine manje ranjivim druge jezične i kulturne manjine.

3. U autohtone nacionalne znakovne jezike članica spadaju izvorni znakovni jezici koji su potvrđeni od istraživača znakovnih jezika, te su potpuno ravnopravni jezicima s vlastitom gramatikom i sintaksom.

Oni služe za sve praktične i teorijske svrhe jezika, uključujući i dob stjecanja govorne sposobnosti kod dojenčadi i djece.

4. Znakovni jezik je dio kulture gluhih, jedan je od stupova postojanja njihove zajednice i ujedno dio opće kulture država članica, te stoga ta kultura mora biti zaštićena i promicati nacionalno i regionalno.

5. Svaki korisnik znakovnog jezika mora imati pravo na korištenje svog materinskog jezika znakova bez restrikcija i diskriminacije. Komunikacija i korištenje materinskog jezika je temeljno ljudsko pravo.

6. Korisnici znakovnog jezika

moraju imati jednak pristup javnom životu, obrazovanju i zaposlenju. To sudjelovanje mora biti unaprijeđeno i zaštićeno kroz zakonodavstvo. Jedan od načina da se pomogne korisnicima znakovnog jezika u punom pristupu društvenom životu su i prevoditelji ili tumači (osobni ili druga prilagođena IT rješenja).

7. Europska unija mora podržavati svoje države članice da poduzmu potrebne pravne mjere za zaštitu i promicanje nacionalnih znakovnih jezika kako bi se zadovoljili ciljevi EU 2020 strategije, čiji je cilj povećati cjelokupni životni standard u Europskoj uniji.

ZNAKOVNI JEZIK U UPOTREBI

Pozivamo Europsku uniju i njezine države članice da poduzmu sve zakonske mjere kako bi osigurale (u dogovoru s gluhima tih zajednica) sljedeće:

a. da se nacionalni znakovni jezici priznaju i da ih u budućnosti prihvate i ostale zemlje članice

b. da se potpisom obvežu da će koristiti znakovni jezik bez ograničenja

c. da se poduče članovi obitelji kako bi se osiguralo da gluha ili nagluha djeca punopravno sudjeluju u obiteljskom životu.

d. Gluhi i nagluhi korisnici

znakovnog jezika imaju pravo naučiti znakovni jezik i naučiti/studirati dvojezično, u znakovnom jeziku i pisati narodnim jezikom.

e. Treba osigurati da korisnici znakovnog jezika imaju pristup svim javnim uslugama u svom nacionalnom znakovnom jeziku

f. da se korisnici znakovnog jezika tretiraju jednako pri zapošljavanju.

g. Nacionalne znakovne jezike treba štititi i promicati.

h. Da bi se osigurao razvoj i usvojio minimalan standard za sve zemlje članice, EU treba donijeti odredbu o korištenju usluge prevođenja na znakovni jezik, što uključuje financiranje i osposobljavanje tumača znakovnog jezika.

Posebno pozivamo države članice Europske unije da osiguraju jednake mogućnosti pružajući pristupačne obrazovne mogućnosti za znakovni jezik. Učitelji moraju biti osposobljeni da postanu u potpunosti dvojezični, dok bi izvorni korisnici znakovnog jezika trebali biti preferirani. Potrebno je osigurati odgovarajuće obrazovanje za svako gluho ili nagluho dijete.

Vjerujemo da zemlje članice Europske unije, uključujući i Island, Norvešku i Švicarsku imaju volju i da će aktivno podržavati korištenje znakovnog jezika.

Svjesni smo da su i Ujedinjeni

narodi i Vijeće Europe razmatrali relevantne dokumente o pitanjima predstavljenim u ovoj Deklaraciji.

Podsjećamo na UN-ovu Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i preporuku 159 (2003) o zaštiti znakovnih jezika u državama članicama Vijeća Europe.

Mi ovime podsjećamo institucije Europske unije, posebice Europske komisije i Europskog parlamenta, na dvije Rezolucije od strane Europskog parlamenta za znakovni jezik (DocA2--302/87 od 17. juna 1988 i DocB4--095/98 od 18. studenoga 1998).

Tražimo europske institucije da donesu zakone, izdaju direktive i podrže razvoj horizontalnog zakonodavstva.

Pozivamo Europsku uniju da osigura tumače za znakovni jezik unutar svojih institucija po modelu dobre prakse.

Molimo Europsku uniju da zatraži sve države članice da daju novčane priloge za prijavu znakovnih jezika; za istraživanje, razvoj i učenje kroz pružanje financijske pomoći i pokretanje i

podržavanje nacionalnih i lokalnih projekata.

Sve je to povjereno dr. Adamu Kosu, članu Europskog parlamenta i Europske unije gluhih.

Ovu Deklaraciju treba prosljediti institucijama Europske unije i njezinim državama članicama.

Potpisali:

- dr. Ádám Kosa, član Europskog parlamenta
- predsjednik Europske unije gluhih
- predstavnici nacionalnih saveza gluhih država članica Europske unije i pridruženih članova (Islanda, Norveške i Švicarske)
- predsjednik Europskog foruma tumača znakovnog jezika
- predsjednik Svjetske federacije gluhih
- predsjednik Svjetske udruge tumača znakovnog jezika.

U Bruxellesu, 19. studenog 2010.

pripremio: Lino Ujčić

ZNAKOVNI JEZIK U NJEMAČKOM ZAKONU

Annika Pabsch

U Njemačkoj, njemački znakovni jezik izrijeком se spominje u nekoliko zakona. Njemačka je jedna od rijetkih europskih zemalja koja je službeno priznala nacionalni znakovni jezik kao jezik. Iako u većini zemalja Europske unije postoje zakoni u kojima se spominje znakovni jezik, njegovo je službeno priznanje ipak iznimka.

Brojni zakoni europskih zemalja uglavnom spominju izraz "priznati jezik", ali ne preciziraju o kakvom je točno jeziku riječ, kao što je to izričito navedeno u njemačkom zakonu. Osobito bi to bilo važno u zemljama koje imaju više od jednog znakovnog jezika (npr. Belgija, Finska ili Švicarska).

Zapravo, njemački znakovni jezik je u Njemačkoj priznat tek nakon dugotrajnih borbi (ne samo njemačke udruge gluhih nego i mnogih regionalnih udruga) i nakon mnogih poduzetih akcija.

Tako gluhi u Njemačkoj imaju zakon koji im daje pravo upotrebe njemačkog znakovnog jezika (DGS). Najvažnija rečenica o priznanju nalazi se u zakonu za osobe s invaliditetom (BGG) u točki 6., stavku 1.: „Njemački znakovni jezik je priznat kao zaseban jezik“. Dalje, u stavku 2. spominje se kao priznati oblik komunikacije na njemačkom jeziku i LGB - glasovni uz prateće geste.

Potom se u stavku 3. navodi kako će se gluhim i nagluhim osobama dodijeliti pravo na korištenje DGS-a i LGB-a. U odjeljku 9. zakona (BGG) ide se još i korak dalje – navodi se da osobe koje imaju probleme sa sluhom i govorom tijekom upravnog postupka imaju pravo na prevoditelja i korištenje znakovnog jezika (DGS ili LGB). Detaljnija upotreba znakovnog jezika bit će formulirana i u pravilniku komunikacije (KHV).

Ovaj zakon vrijedi na saveznoj razini i stoga se odnosi na sve federalne institucije. Pojedine države polako uvode zakon (LGG) koji više ili manje slični tekstu saveznog zakona. Zakon (LGG) u suštini odgovara BGG-

u; među zemljama postoje male razlike, kao i tumačenja zakona.

Njemački znakovni jezik spominje tri socijalna prava (SGB): SGB I, knjiga IX i X. SGB Sub sam (§ 17 (2) - gluhi se omogućuje da pri korištenju socijalnih usluga ili pri posjetu liječniku koriste znakovni jezik. Dalje, davatelji usluga (socijalne ustanove, uredi, ordinacije, sudovi) dužni su i odgovorni snositi troškove tumača znakovnog jezika. Članak 19., stavak 1. zakona o SGB x određuje njemački kao službeni jezik.

Gluhi i nagluhi imaju pravo koristiti znakovni jezik za komunikaciju na službenom jeziku. To uključuje samo njemački znakovni jezik i nijedan drugi nacionalni znakovni jezik. Tako se zapravo učvršćuje status njemačkog znakovnog jezika, daje mu se posebna pozicija.

Ako se na suđenju ne dobije tumač, kao i pri upravnom postupku, može se pokrenuti tužba. Postoji još i uredba (BBhV) u kojoj se govori o financijskoj pomoći gluhih koji imaju pravo na komunikacijska pomagala, poput tumača znakovnog jezika.

Njemački znakovni jezik je ukorijenjen u različitim zakonima. Primjetno je međutim da se svodi na oblast invalidnosti i socijalnih prava. Znakovni jezik se ne može naći u Zakonu

o obrazovanju na federalnoj razini. Bilo bi dobro da se znakovni jezik spominje u drugim područjima prava, kao što je područje zaštite manjina.

Službeni naziv tog zakona:

BGG: Zakon o jednakim mogućnostima za osobe s invaliditetom

KHV: Uredba o korištenju znakovnog jezika i ostalih komunikacijskih pomagala u upravnom postupku nakon Zakona inva-

lidske diskriminacije

BBhV: Uredba o potporama u bolesti, njezi i porodiljnim naknadama

Literatura:

Wheatley, M. & Pabsch, A. (2010): Znakovni jezik u zakonodavstvu u Europskoj uniji

Autori:

Annika Pabsch studirala je u Hamburgu i u Bristolu (Engleska) znakovni jezik gluhih.

Ima gluhu sestru, tako da je vrlo rano došla u kontakt s njemačkim znakovnim jezikom. Od siječnja 2010. radi u Europskoj udruzi gluhih (DEU) u Bruxellesu. Njezini glavni interesi su provođenje zakona o znakovnom jeziku i ravnopravnosti gluhih na Europskoj i nacionalnoj razini.

pripremio: Lino Ujčić

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivi

ŠTO JE ZNAKOVNI JEZIK?

Bettina Herrmann i Dennis Blitz

Ne postoji (kao što se često pretpostavlja) univerzalni znakovni jezik koji bi bio priznat u cijelom svijetu, no zato postoje mnogi nacionalni znakovni jezici: u Njemačkoj postoji njemački jezik znakova (DGS), u Francuskoj langue des signes française (LSF), u Velikoj Britaniji britanski znakovni jezik (BSL), u Sjedinjenim Američkim Državama američki znakovni jezik (ASL) itd.

Kao što u govornim jezicima postoje narječja, tako i u znakovnom jeziku postoje regionalne razlike. Različiti jezici se prirodno razvijaju pa tako i znakovni nije izmišljen nego je nastao u zajednici gluhih. Razlike u jezicima svode se na način izvedbe, govorenja i pisanja. U govornom jeziku glavnu ulogu imaju glasnice koje zajedno s usnama i jezikom proizvode signale koji se očitavaju, ali sve je to u suradnji s uhom.

U znakovnom se jeziku signali, znakovi i geste formiraju uglavnom rukama, u kontekstu prostornog

pokreta. Znakovi su obogaćeni još i izrazom lica i općim držanjem tijela.

U Njemačkoj, DGS vuče svoje korijene iz posebnog komunikacijskog oblika na njemačkom jeziku, a to su glasne glasovne prateće geste koje su priznate u zakonu o invalidskoj diskriminaciji. DGS je priznat 2002. godine tako da i danas razlikujemo dvije vrste komunikacije: LGB (upotreba jakog glasa s pratećim gestama) i LUG (govorni jezik uz podršku gesta).

LGB slijedi gramatiku njemačkog govornog jezika i može se promatrati kao vizualni oblik govornog jezika. Znači, podržava izgovoreni njemački pomoću geste. LGB obično koriste gluhi i nagluhi koji su orijentirani na govorni jezik te taj način i preferiraju.

Korištenjem znakovnog jezika može se izraziti sve, od konkretnih stvari do apstraktnih ideja. Može se razgovarati o vremenu ili raspravljati o političkim pitanjima. Čak se neki sadržaji mogu cjelovitije i jasnije prenijeti na znakovnom, ili

se može prenijeti više sadržaja istovremeno. Izraz ne poznaje granice.

Gramatika DGS koristi za lociranje ljudi i predmeta i to se zove znak-prostor. Za izričaj vlastitih imena ili riječi obično se koristi tzv. prst-pravopis. To je alat za vizualizaciju slova abecede dizanjem ruku. Učenje znakovnog jezika traje jednako dugo kao i učenje govornog jezika. Mnogi gluhi ne žele koristiti tijelo kao alat za dobar govor, a mnoge znakovni jezik fascinira baš zbog svog izraza i vitalnosti.

Mnogi gluhi i nagluhi vide znakovni jezik kao svoj materinski jer im je pristupačniji, prirodniji, čak ako su ga naučili tek kasnije u životu.

U zajednici gdje se koristi znakovni jezik komunikativne prepreke nestaju. Gluha zajednica može se promatrati kao lingvistička

Sign Language

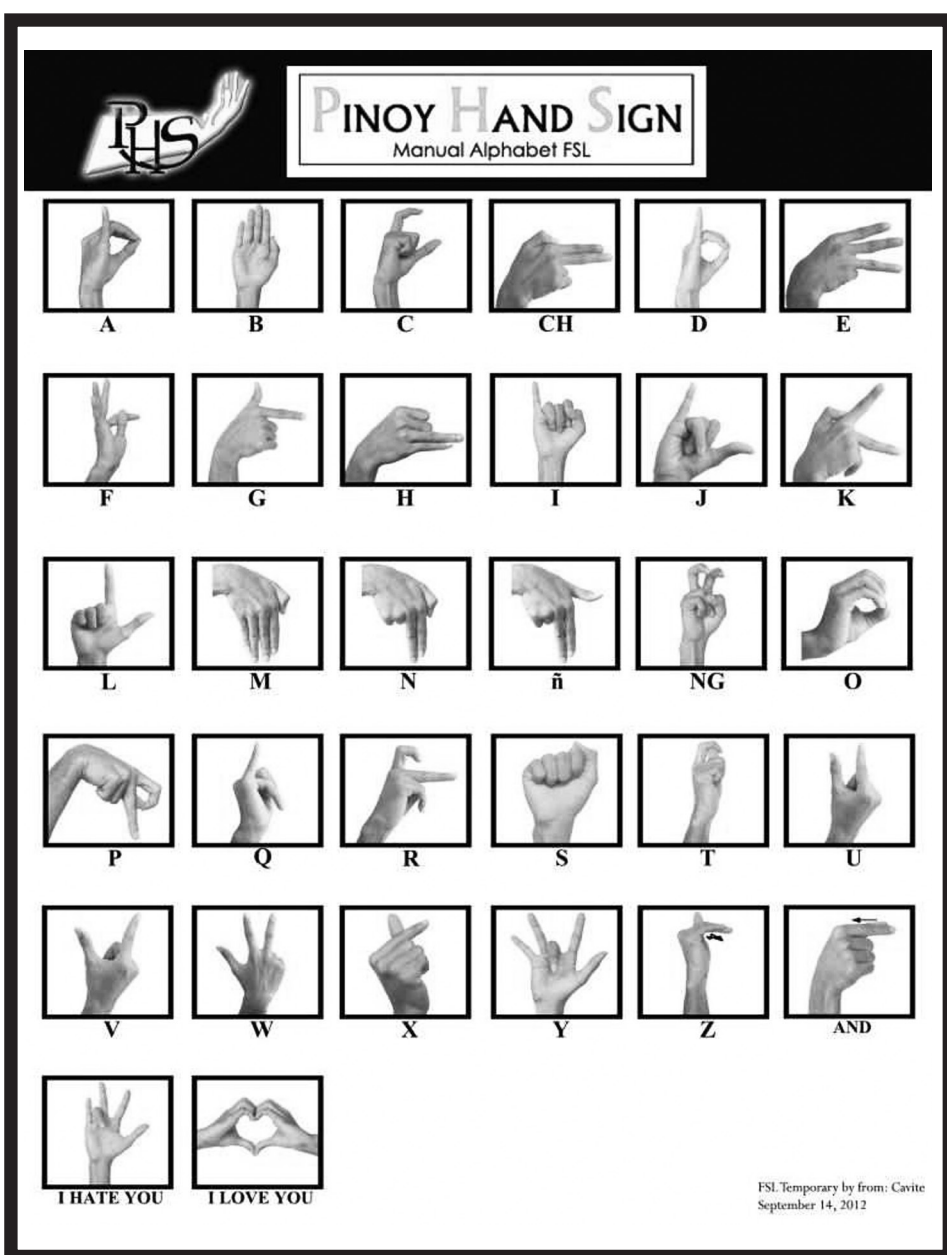
manjina kojoj se može dodijeliti pravo korištenja svog materinskog jezika u svim područjima života i aktivna uloga u društvu.

Autori:

Bettina Herrmann je viši istraživač za njemački namijenjen gluhima u udruzi gluhih eV. Prije toga je bila asistentica u raznim projektima na Institutu za njemački znakovni jezik i komunikaciju gluhih (IDGS). Zaposlena je na sveučilištu u Hamburgu. Koautorica je Gramatike njemačkog znakovnog jezika.

Dennis Blitz je student znakovnog jezika IDGS. Bio je aktivan u podržavanju roditelja za što ranijim učenjem znakovnog jezika kod gluhe i nagluhe djece. Tijekom 1,5 godine studiranja na sveučilištu u Parizu naučio je francuski znakovni jezik.

pripremio: Lino Ujčić

FSL Temporary by from: Cavite
September 14, 2012

MEĐUNARODNI KONGRES O ODGOJU I OBRAZOVANJU GLUHIH U VANCOUVERU (2010.)

U Vancouveru je 2010. godine održan Međunarodni kongres o odgoju i obrazovanju gluhih (ICED). Kongres se održava svakih pet godina, a cilj mu je istraživanje i davanje ideja u vezi obrazovanja gluhih osoba. Organizira se kao skup znanstvenika i nastavnika koji međusobno razmjenjuju informacije, ali ne donose zakone.

Wayne Sinclair iz Kanade, član British Columbia (zajednice gluhih), postavio je pitanje u dvorani na sastanku zajednice grada u vezi Milanske rezolucije iz 1880. godine koju treba ukinuti zbog štetnog utjecaja na gluhe širom svijeta. Naime, 1880. u Milanu je održan Međunarodni kongres o odgoju i obrazovanju gluhih. 164 delegata je raspravljalo i donijelo odluku, Rezoluciju o zabrani korištenja znakovnog jezika i o uvođenju govornog jezika u škole za gluhe.

Samo je nekoliko delegata bilo protiv. Posljedica te odluke je bilo protjerivanje svih gluhih nastavnika, odgojitelja pa čak i administratora iz škola za gluhe. S vremenom se znakovni jezik počeo vraćati u škole. Nakon mnogo borbe i upornosti gluhih učitelja i administratora, vratili su se u škole i preuzeli svoje mjesto u obrazovanju, ali su stara razmišljanja o obrazovanju gluhe djece ostala, a sve zbog

Milanske rezolucije koja nije ukinuta.

Wayne Sinclair je zajedno s još četiri gluha člana zajednice napisao pismo i zatražio susret sa članovima kongresa (ICED). Na kongresu je potom oformljen odbor koji se susreo s pregovaračkim timom Sinclaira. Cilj odbora je da se okrene nova stranica u povijesti gluhih ljudi širom svijeta. Članovi odbora postavili su novu referentnu točku: era sudjelovanja suradnje - da se osigura jednakopravnost svih naroda.

Pripremili su javni ugovor za odbacivanje Milanske rezolucije. Koristili su UN-ovu konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, rezoluciju ODV iz 2007. godine, te aktivnu potporu nastavnika i istraživača za ravnopravno sudjelovanje gluhih osoba u svim aspektima politike i vladinih odluka u zemljama diljem svijeta. Vodeći članovi zajednice su se složili da obje kanadske udruge gluhih (CAD i ODV), te svjetska federacija gluhih (WDF) trebaju shvatiti da je problem međunarodni, da se ne tiče samo lokalne ili nacionalne zajednice.

Komunikacija je uspostavljena. Na problem je gledano iz različitih perspektiva, vođeni su pregovori i razgovori kako bi se došlo do istinskog djelovanja i

suradnje koja će uključivati sva društva i vlade diljem svijeta. Najzaslužniji za to su Wayne Sinclair, Monte Hardy, Hester Hussey, Doug Lambert, Janice Lyons, Kristen Pranzl, Nigel Howard i John Fraser.

Vidan je napredak u mnogim zemljama, ali još postoje zemlje u kojima su gluhi obezvrijeđeni i isključeni. Svi se gluhi mogu uključiti tako što će poslati pismo ili mail – ICED 2010. u Vancouver (Kanada).

- a) odbacivanje Milanske rezolucije
- b) potvrda o štetnosti Milanske rezolucije
- c) zahtjev za podršku UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom
- d) zahtjev za podršku WFD 2007 rezolucije
- e) sudjelovanje gluhih građana u obrazovanju i vladinim politikama u svakoj zemlji

Možete pisati sljedećim organizacijama ili agencijama kao:

- a) nacionalnim, državnim ili pokrajinskim i lokalnim udrugama
- b) na nacionalne, državne ili pokrajinske i lokalne udruge učitelja ili pedagoga

c) znanstvenicima sa sveučilišta ili fakulteta
d) nacionalnim, državnim ili pokrajinskim i lokalnim vladama.

Što se više pisama primi od pojedinaca ili organizacija, postojat će veća snaga za planiranje daljnjih akcija.

Dr. Claire Anderson, predsjedatelj Konferencije
21. međunarodni kongres o obrazovanju gluhih
Apartman 101 - 1444 Alberni Street,
Vancouver, British Columbia V6G 2Z7
Kanada
Ili e-mail: iced2010@advanced-group.com
Također Vas molimo poslati kopiju pisma:
Wayne Sinclair ili Monte Hardy
106-2844-273. Ulica Aldergrove, British Columbia V4W 3S6 Kanada
Ili e-mail: hardy63@live.com ili deafwanderer@hotmail.com

pripremio: Lino Ujčić

ljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti - zanimljivosti

ČUDESNA RUKAVICA

Na Microsoftovu Imagine Cup natjecanju u Australiji, ukrajinski studenti predstavili su fantastični projekt „Enable Talk“ i osvojili prvo mjesto.

Anton Stepanov, Anton Posternikov i Maksim Osika iz tima Quadsquad osvojili su 25 000 dolara zato što su napravili rukavice s posebnim senzorima koji preko aplikacije na telefonu znakovni jezik prevode u govor.

Fleksibilna rukavica jednostavno se koristi i jeftina je za proizvodnju, a 15 senzora, akcelerometar, žiroskop i kompas na njoj dešifriraju pokrete ruke. Rukavica potom te geste prevodi u mobilnoj aplikaciji s kojom je povezana preko Bluetootha, a za prijevod i reprodukciju koriste se Microsoftovim alatima. Na ideju za ovaj fantastični projekt došli su nakon što

su u supermarketu vidjeli blagajnicu koja se muči kako bi razumjela osobu s poteškoćama u govoru te su pomislili da bi bilo korisno imati uređaj koji će premostiti, za mnoge veliku, komunikacijsku barijeru.

Studente je iznenadilo što na tržištu nije bilo takvih uređaja, a iz razgovora sa sportašima na fakultetima koji imaju problema sa sluhom uvjerali su se da je ovakav uređaj potreban. Za masovnu proizvodnju treba im oko 40 000 dolara a uložiti će osvojenih 25 000 dolara.

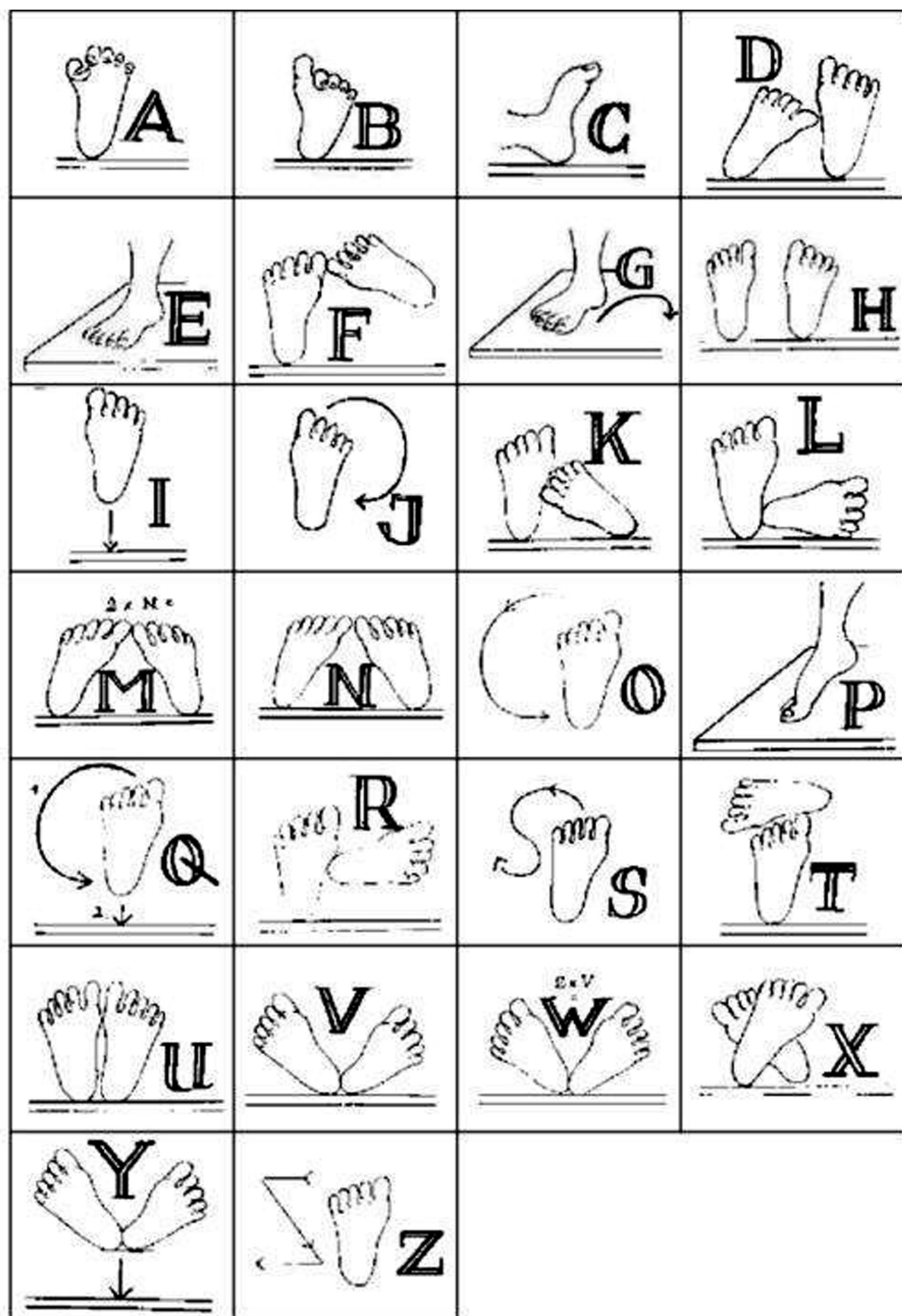
Dok je cijena prototipa oko 50 dolara, u budućnosti će masovnom proizvodnjom cijena rukavica pasti na oko 120 kuna.

Upotrebom „čudesne rukavice“ oni koji ne znaju znakovni jezik lakše bi mogli komunicirati s ljudima s poteškoćama sa sluhom.

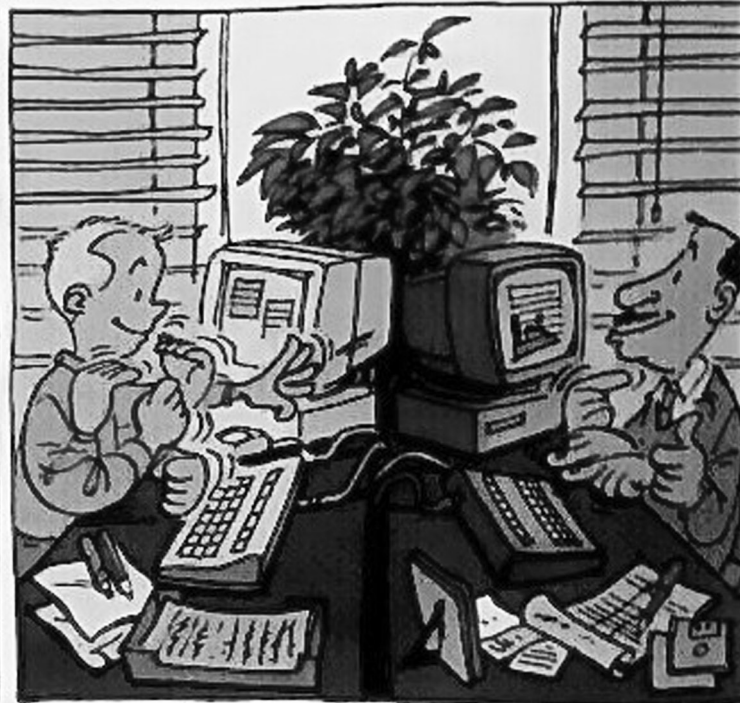
pripremio: Lino Ujčić

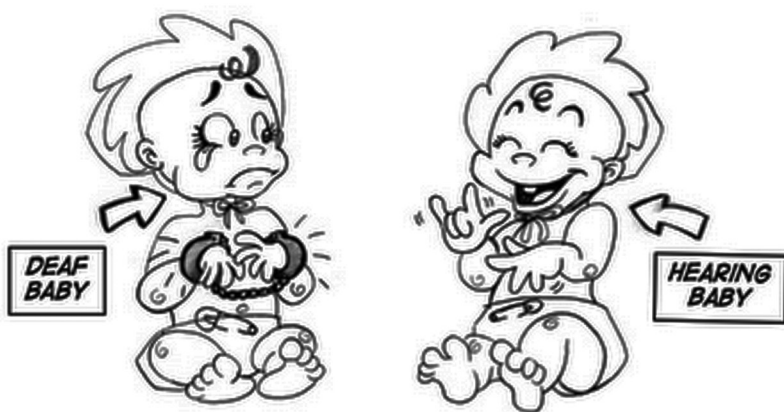

THE GREATEST IRONY:

www.mogart.com

© Copyright 2009, Chakri Gajula

